Ч. 70 (14.613). Львів, середа 31. березня 1937. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Чому французи невдоволені італійсько-югославянським договором?

Вірджініо Ґайда обговорює на сторінках „Воче д' Італія" враження, що його зробив італійсько-югославянський договір у ріжних столицях, зокрема в Парижі. Французька преса, яка колись пропагувала згоду між Римом і Білгородом, тепер видвигнула ріжні застереження і проти італійсько-югославянського договору і не криється, що невдоволена ним. Французи бояться, щоб Югославія не відірвалася від лігової політики і від французької системи збірної безпеки та щоб осередок тяготи Малої Антанти не пересунувся з Парижа до Риму.

Описуючи ті припущення, Ґайда пригадує, що свого часу французька дипльоматія намагалася зорієнтувати югославянську політику проти Італії, щоб утревалити спір за Адрійське море. Вона старалася також звязати Югославію з Малою Антантою та ужити її до окруження Мадярщини, Австрії, Німеччини та Болгарії.

Та Югославія зрозуміла, що не слід їй вислугуватися чужим інтересам. Пакт вічної приязни з Болгарією та договір з Італією становлять зміну становища Югославії до Балканської Антанти та відбирають Малій Антанті протиіталійський та офензивний характер.

Крім того Югославія нормалізує взаємини з Мадярщиною й Альбанією; вона признала Італії право опікуватися незалежністю та цілістю Альбанії.

Національні війська окружили Позоблянко.

Як повідомляє Авас, національні війська ведуть живу акцію в околиці Позоблянко. З дня на день звужується обруч національних військ довкруги міста, національні літаки його бомбардують, подібно як і вороже запілля.

Залога Позоблянка складається з частин міжнародньої бриґади, що їх прислали з Картахени й Альбасете, щоби перервати „вуглевий шлях". Тепер та залога намагається видістатися з міста, — видно, що вона не має вже ані муніції, ані харчів і мусітиме небавом піддатися.

Ген. Кеіпо де Лляно заявив, що комунікати валенсійського уряду дальше представляють фальшиво положення під Позоблянком; місто зовсім знищене, червоні не мали ніякого успіху.

НЕВДАТНІ НАСТУПИ ЧЕРВОНИХ ПІД МАДРИДОМ.

Комунікат національного командування повідомляє: Вчора коло 13. год. червоні почали наступ на Араваку, але національні війська відкинули їх з великими втратами, подібно як і другий наступ на відтинку Куеста де Ляс Пердісес. На побоєвищі залишилося 40 убитих червоних та чимало зброї.

Рада оборони Мадриду подає в комунікаті, що на Ґвадаляхарському відтинку червоні здобули кілька дрібних місцевостей, вирівнюючи ліве крило. На інших відтинках спокійно.

ПІВНІЧНИЙ ФРОНТ.

— Комітет ради оборони країни басків згадує лише про артилерійську перестрілку на відтинках Лекіто, Еібар та Алява, зрештою нічого цікавого.

Також головний штаб північної червоної армії описує лише діяльність червоної артилерії під Ескамплеро та Евкзаді. На відтинку Сантандеру червоні здобули 2 села; під Овієдом — 2 скоростріли. Летунство співділало в тих операціях.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

На південному фронті — як подає національне командування — оживлена перестрілка. Під Льорісею заломився наступ червоних, з яких 39-ох полягло.

ВАЛЕНСІЙСЬКИЙ УРЯД ВІДСТУПАЄ?

Як подає Авас, в Льондоні говорять, що валенсійський уряд відкличе домагання скликати Раду Ліґи Націй, щоб розглянути справу добровольців. На ту постанову буцімто вплинула Англія та Франція.

ТЛО КАБІНЕТНОЇ КРІЗИ.

Теперішню урядову крізу викликали щораз поважніші труднощі у прохарчуванні, зокрема недостача хліба і щораз сильніший натиск скрайніх лівих елементів, що домагались офензиви, яку постійно відволікав катальонський уряд. Без огляду на зусилля президента Компаніса, що хоче втягнути до уряду крайну лівицю, політична кріза комплікується; проводирі тих груп домагаються дальшої рільної реформи (в напрямі ліквідації навіть дрібних індивідуальних рільних господарств і колективізації), точної контролі робітничих комітетів над промислом і негайної офензиви проти національних військ.

КАТАЛЬОНСЬКИЙ СЕПАРАТИЗМ.

Урядову крізу загострює також відношення валенсійського уряду до барсельонського. Компаніс заявив, що він не погодиться на те, щоби валенсійський уряд встрявав у внутрішні справи Катальонії. Напруження між Валенсією та Барсельоною потверджують маніфестації населення Барсельони проти висилки катальонської міліції на відсіч Мадридові. Барсельонці примусили міліціонерів, завантажених уже на самоходи, вернутися до касарень, вигукуючи при тому: „На фронт до Ґуеска і Теруель", тобто до двох найбільше загрожених відтинків катальонського фронту.

ТЕРОР.

Голову селянської партії в Масанет де ля Суелька (катальонська провінція Херона) хтось убив; подібні випадки трапляються часто. Населення домагається, щоби відібрати зброю цивільним, бо це є причиною таких частих злочинів. Уряд намагається це зробити, але синдикалісти декуди відмовляють йому послуху.

ТАРРАДЕЛЛЯС ФОРМУЄ НОВИЙ КАТАЛЬОНСЬКИЙ УРЯД.

Президент Компаніс віддав першому радникові Хенералідату Таррაделлясові місію створити новий катальонський уряд. Вчора пополудні він переговорював з представниками синдикалістів і політичних партій. Коли журналісти запитали, чи новий уряд сформується вже нині, Таррaделляс не відповів, але висловив надію, що „невеликі розбіжности" між поодинокими партіями і професійними спілками вдасться усунути.

НА ЕСПАНСЬКИХ ВОДАХ.

Підчас латинських свят національний кружляк „Канаріяс" затримав французький корабель „Імереті II.", та наказав йому під загрозою бомбардування, завернути з дороги і причалити до пристані Пальма на острові Майорці. Комендант французького корабля не виконав приказу і візвав на поміч радієвим шляхом французький кружляк „Сіфрен", що небавом надплив. Щоб оминути конфлікт з французьким воєнним кораблем „Канаріяс" лишив у спокою „Імереті II.".

Французький вартовий корабель „Ле Сербер", який контролює береги Еспанії, задержав торговельний корабель, що віз до Еспанії 20 добровольців, які хотіли вступити до червоної армії. Між ними було 13 американців, 5 канадійців, 3 мадярів, 2 ірляндців і 2 румунів. Корабель відпроваджено до пристані Вандр. всі добровольці попали до вязниці у Перпінян.

Нема сумніву що ПАПЕРЦІ і ТУТКИ „КАЛИНА" є найліпші

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ БЕЗ ОПІКИ.

Цю статтю містимо як дискусійну, зазначуючи, що радо дамо місця й іншим міркуванням на цю саму високоактуальну тему. Ред.

Таке питання насувається кожному з нас, коли бачимо по селах і містах покинені діти без нагляду, без належної опіки, зле одіті, лихо відживлені і що найважніше без виховання та без науки. Такої дітвори є дуже богато. Статистичних даних не маємо, бо з цієї ділянки взагалі нема таких даних. Всі ці діти є для українського народу дуже цінним матеріялом, який майже зовсім для нас пропадає, бо частина з них уже в ранній молодости стає жертвою недуг та їх наслідків, — ще більша частина деморалізується. Правда, дехто з цієї дітвори щасливо находить приміщення в наших нечисленних і дуже лихо вивінованих захистах. Зате дуже багато таких дітей попадає під опіку чужих і під цією опікою тратить свідомість свого роду, здебільша тратить і віру батьків.

У звіті Т-ва „Рідна Школа" за минулий рік читаємо, що лікарі ствердили в дитячих садках страшенно велике число недужих дітей (30 прц.). Звичайно подибуємо діти хворі на жовну, кривуху, кашлюк, зуби, недокровність, ба навіть сухоти. Якщо додати, що діти брудні і зле одіті, то будемо мати жалюгідний образ, що представляє наше наймолодше покоління, і легко можемо собі уявити, який нарід творитиме те покоління. На жаль на те жахливе явище буквально ніхто не звертає публично уваги, хоч в цьому випадку слід би бити у голосний дзвін тривоги. Бо коли такий грізний стан є в дитячих садках, де перебувають діти, що всеж таки мають якусь опіку батьків, то куди гірше мусить виглядати стан дітвори, що такої опіки взагалі не має?

Ніякому народові не вільно безкарно марнувати молодого покоління, тим більше українському, що мусить зводити важку боротьбу за своє істнування і розвиток. Тому мусимо звернути спеціяльну увагу на суспільну опіку над нашою молодю. А хтож покликаний вести опіку? Є в нас Краєве товариство охорони дітей та опіки над молодю з осідком Головного Виділу у Львові і з кількома філіями та сирітськими захистами у краю; далі Т-во „Рідна Школа" зі своїми повітовими Союзами по повітових містах і своїми круж-

ками по селах і містечках, врешті кілька самостійних бурс для шкільної молоді та декілька захистів і захоронок, що їх вдержують СС. Василіянки чи СС. Служебниці. На жаль, не можемо подати точних даних про ці станиці, бо лише „Р. Ш." оголошує свої звіти. До того всі вичислені установи працюють кожна зокрема без взаємного порозуміння, без спільного пляну і поділу праці, з великою шкодою для самої справи, при чому всі вони борються з величезними матеріяльними недостачами.

Не буду тут розглядати їх праці, бо на це треба би присвятити декілька статтей. Скажу лише, що якби навіть всі ці установи працювали якнайкраще, то всеж таки ця праця невистарчальна, бо охоплює лиш найщасливіші одиниці, а величезна більшість української молоді, сільської молоді, є без опіки, без пленового виховання і навіть без шкільної науки.

Чиж нема на це ніякої ради? Рада є. Передовсім уся українська преса мусить звернути увагу на страшну небезпеку для нашого народу, якщо мерщій не зорганізуємо опіки над сотнями тисяч українських дітей і молоді. Далі: всі товариства, які вже ведуть працю в цьому напрямі, мусять її поширити й поглибити, приєднюючи до свого гурту як мога більше одиниць з фаховим знанням, хистом, енергією чи просто сентиментом для справи, та вишукуючи матеріяльні засоби, необхідні для такої широко закроєної акції.

Всі ці товариства разом з чернечими чинами, що опікуються молоддю, повинні бодай раз на два роки зійтись на нараду та координувати пляни дальшої праці й робити підсумки дотеперішньої. Треба теж або окремого часопису, що популяризував би справу суспільної опіки над молоддю і був неначе звязковим усіх компетентних співдіючих чинників, — або треба переконати всю істнуючу українську пресу, в першу чергу щоденники, щоб більше місця цій справі присвячувала. Тому всі діячі, які вже мають у цьому ділі досвід, повинні обовязково систематично надсилати до часописних редакцій свої міркування для пресового вжитку.

Коли політичні, економічні й освітні теми вічно нас цікавлять і хвилюють, то так само повинна всіх нас, найширші кола громадянства, цікавити й хвилювати тема: як опікуватись рідною молоддю?!...

І. Боднар.

Французьке міщанство береться рятувати Францію.

(Від нашого кореспондента).

Париж, 26. березня 1937.

Як бувало досі, французьке громадянство було призвичаєне тільки до робітничих синдикатів. Французький буржуа (середній чи малий промисловець, купець, самостійний майстер, селянин) — чи точніше: вся французька середня кляса не мала своєї класової організації. Очевидно, вона мала всякого роду професійні товариства, але спокійне соціяльне життя Третьої Республики не вимагало від цієї середньої французької суспільної кляси окремих заходів щодо збереження своїх політичних і соціяльних прав.

Радикально-соціялістична партія, що є представником французьких буржуа, була впродовж кільканадесять років постійно при владі у Франції, як перша, себто найбільша французька політична партія. Щойно вислід останніх французьких виборів зіпхав цю радикальну партію із першого місця в користь соціялістів, які щораз більше ставали партією французьких дрібних міщан, але які не стратили теж, передовсім на провінції, підтримки робітничих мас.

Соціяльно-політичний експеримент т. зв. „людового фронту" під кермою соціялістів, поставив тих „лівих" і „радикальних" французьких буржуа в дуже клопітливе становище.

В парляменті голосують радикальні посли за урядом „людового фронту". А поза парляментом ця радикальна партія переживає мабуть найбільшу кризу в своїй історії.

Середня французька кляса, цей постійний радикальний виборчий клієнт неначе кидає її. „Людовий фронт" не дав ніякої полекші французькій середній клясі. Вона втратила на „девальвації" франка, її приходи зовсім не збільшилися, дорожнеча зросла на 35 відсотків, а соціяльний страйковий рух обхопив теж і малих „патронів" (підприємців).

І ця середня кляса затривожена тими політичними і соціяльними подіями взялася лавою за організацію свого станового представництва. Всі професійні, досі бездушні, установи цих французьких міських і сільських буржуа піднесли голову. Велитенська конфедерація середньої французької кляси росте на очах, або, як її тут звуть С. С. М. (Кофедерасіон де кляс моаєн — союз середніх кляс).

Ця конфедерація має вже у Франції знаменитих своїх теоретиків. Вона стоїть, як досі, на становищі демократичного ладу, або т. зв. фронту свободи. Але ця конфедерація може піти і в напрямі крайнього націоналізму, якщо „людовий фронт" продовжуватиме свої політичні промахи.

Читачі „Діла" знають вже з телеграм пресової агенції про заходи французьких лівих партій, передовсім комуністів, щоб розвязати французьку соціяльну партію (бувший „Вогнистий Хрест") під проводом полковника Ля Рока.

І візьмімо, що суд вирішить, що французька соціяльна партія це те саме, що заборонений „Вогнистий Хрест". Ля Рок зорганізує тоді згідно зі законом нову партію. Тільки, що за кожним таким розвязанням організація Ля Рока, що істнує під ріжними назвами, подвоює свої ряди.

А велика більшість середньої французької кляси вважатиме розвязання соціяльної французької партії Ля Рока при залишенні в спокою комуністичної партії — капітуляцією уряду перед комуністами та відрухово підтримає Ля Рока.

„Середній французь (Francais moyen), французький буржуа — пише великий історик Люї Мадлен — істнував завжди у Франції. Це найсуттевіший характер нашої історії, ба навіть і ціле пояснення тієї дивної історії Франції. Якщо при всіх тих потрясеннях в бігу століть, в яких видавалося, що Франція вже занепадає, вона спасла себе, відновилася і наново пішла вперед, то це сталося завдяки істнуванню велитенської кляси дрібноміщан і трудолюбивих майстрів, які в добах кріз становили, неначе вічний третій стан".

Цей третій стан, ця французька середня кляса, спасла Францію в XV-ім столітті (дочка заможніх селян Жанна д' Арк), в роках великої французької революції і у французьких революціях XIX. століття.

І ця середня кляса має претенсію зберегти велич і соціяльну рівновагу Франції і в XX-ому столітті. Коли вона врятує Францію перед наступом III. Інтернаціоналу та причиниться до провалу комуністичних впливів у Західній Европі, то це буде вже заслуга не тільки перед історією Франції, але й цілого культурного світа.

Юрій Студинський.

Ширіть наш часопис!

ФЕДЬ ВІРНИЙ.

Величина та упадок сімі

ІВАНА ІВАНОВИЧА ГОРДІЄНКА.

I.

Іван Іванович Гордієнко був зразком громадянина батьківщини Леніна-Сталіна.

Сам він, голова сімі, був стахановцем в ідеальному значінні цього слова. Доля — але не якась там гнила буржуазна доля — але воля районового совіту, призначила його до колхозу „Красний Путь ім. Орджонікідзе", одного з найкращих колхозів Української Соціялістичної Автономної Радянської Республики в чернигівській окрузі. Цей колхоз називався іменем Орджонікідзе зовсім недавно, а колись називався він „ім. Троцького". Потім перезвали його на „ім. Зінов'єва", згодом на „ім. Пятакова", врешті перейшов на ймення Орджонікідзе і дуже тішаться члени колхозу, що так добре вибрали, бо... Орджонікідзе недавно вмер.

Працює Іван Іванович Гордієнко в колхозі „Красний Путь ім. Орджонікідзе". Кому державою правити, кому картоплю копати (у шляхетсько-ундівській Польщі є до цього глупа приповідка: „Всі панами не можуть бути, хтось мусить гній возити"). Отож Іван Іванович зовсім свідомо копав картоплю в колхозі „Красний Путь". Правда, що до копання картоплі привезли були ще в початках першої пятилітки окрему машину, але ця химерна машина замість викопувати картоплю — документно її прикопувала. Розстріляли директора тракторної фабрики — не помагало, розстріляли механіка — машина дальше прикопує. Не було ради, поставили машину на полі, а картоплезаготівлю стали переводити самі члени колхозу, між ними згаданий нами ударник Іван Іванович Гордієнко зі своєю дружиною Горпиною.

Ну, кілько там викопає картоплі в одному трудодні нормальна людина? Два мішки. Нехай три мішки. Та Іванові Івановичеві було цього замало і він заявив голосно:

— Тут треба посилити продукцію згідно з планом.

— Якжеж ви це зробите, Іване Івановичу? — запитався його голова сільради, — як картоплі більше не зародило?

— А ось як, — відповів Гордієнко — треба пристосувати стахановський метод і картоплезаготівлю замісць у два тижні виконати в два дні. Перевиконати на двіста процентів план. Ось як!

Настрашився голова сільради і більше не обзивався ні словом, а Іван Іванович забрався до роботи.

Про цей стахановський подвиг Івана Івановича Гордієнка хто хоче, той може знайти докладні дані в журналі „К о л г о с п о д а р с т в о У. С. Р. Р." під редакцією Бергштейна — в книжці за жовтень м. р. Тут згадаємо тільки коротко: Вже першого дня Іван Іванович викопав пять мішків картоплі, вагою чотири пуди кожний. На другий день він пожвавив продукцію і викопав пів тони картоплі в одному трудодні (ці всі дані беремо з „К о л г о с п о д а р с т в а У. С. Р. Р." під редакцією Бергштейна). Це давало більш-менше вісім мішків по чотири пуди кожний. На третій день він викопав імпозантну скількість: ч о т и р и тони картоплі! Та ця скількість була нічим у порівнянні з четвертим днем, що в ньому Іван Іванович викопав 27 т о н картоплі! — „Ця імпозантна цифра — пише „Колгосподарство У.С.Р.Р." — зробила перелім у цілій чернигівській окрузі: в колхозі „Красная Звезда" ударник Митрофан Гаврилович викопав 102 т о н и картоплі в одному трудодні, та цей рекорд лишив далеко за собою ударник Гаврило Прокопович з колхозу „Красний Октябр", викопавши за один день 370 тон картоплі".

(На цьому місці слід спростувати дані „Колгосп. У.С.Р.Р." під ред. Бергштейна щодо останнього випадку, а саме — Гаврило Прокопович є залвагзавом — тобто завідателем залізнодорожних вагонів на станції Чернигів — і цифра 370 тон картоплі відповідає точно цифрі 370 тон, висланих зі станції Чернигів у Москву в жовтні м. р.). Та це маленьке спростування ніяк не зменшує великих заслуг Івана Івановича.

„Колгосп. У.С.Р.Р." ще додає осьтаку багатомовну записку: „У виду цих небуденних осягів Івана Івановича — йому призначено колгоспсоветом додатково один пуд картоплі на зиму, як премію за досягнення у соцбудівництві радянської батьківщини".

*

Ось такий був ударник Іван Іванович Гордієнко!

Неменшою ударницею була його дружина Горпина Гордієнко, що її фотографію ми мали нагоду бачити в „Вістях" у жовтні м. року. На образку там гарна ударна молодиця, що тримає в одній руці сапу, а в другій велику, як малий гарбуз картоплю. Під сподом напис: „Цю картоплю, найбільшу на території Радянської України, викопала ударниця Горпина Гордієнко в колхозі „Красний Путь ім. Орджонікідзе".

І Горпина Іванована стала славна завдяки цій картоплі.

У тому самому числі „Вістей" інжинір агрономії тов. Ейзенман пише на тему цієї картоплі таке:

„Физико-химія радянської агрокультури, під керівництвом нашого геніяльного вождя Сталіна, добуває щораз кращих лаврів і переносить (?!) величавих (!) досягнень. Ми ось понижче віддаємо (!) репродукцію картопельного буряка (?!), що його викохали в колхозі „Красний Путь ім. Орджонікідзе" чернигівської округи. Ця картопля є найбільша щодо їхньої (!) кубатури (!) на території У.С.Р.Р. і перевищає кубатуру Румунії, Польщи й гітлерівської Германії разом узятих".

(Докінчення буде).

Червоний беріг Чорного Моря.

Під таким наголовком появилась у березневім числі берлінського місячника „Краї і народи" дуже цікава стаття п. Вальтера Естермана, відповідального політичного редактора відомого німецького щоденника „Ангріф" (Наступ).

Згадуючи давнє минуле північного берегу Чорного Моря автор порівнює ролю скитів, гунів, аварів і татарів з сучасною руїнницькою акцією большевиків. Золоте руно з нафтою, яку грабує Москва на Кавказі, і отруту чарівниці Медеї з пропагандою, отруйними газами і бомбами, які большевики постачають до Еспанії. Не змінилась лише доля світоносця Прометея, що все ще даремно стрясає свої ланцюги. „Господарі і володарі країв понад Чорним Морем. Совіти, дбають не про добро й біду грузинів, черкесів і українців, а про пятилітку, про нафту Кавказу, про залізо і вугіль обабіч Донця, як про вибухові засоби світової революції. Не для людей і людських прав, які вони ніби боронять, мають для них ціну Крим, великий овочевий сад, багата пшеницею чорна земля України, тифліська низина, що постачає бавовну. Імперіялістична ненаситність Москви спричинила гекатомби жертв, море крови, знищила незалежність України і кавказьких земель..." Але коли совітська будова стоїть в Росії на глиняних ногах, то на південних окраїнах висить вона взагалі в повітрі. В Москві належать частини населення і відламки комуністичної партійної організації до активної опозиції, на півдні кожний є противником Сталіна. У Харкові, осередку українського промислу, увязнено недавно цілий комуністичний партійний провід за протисталінські сепаратистичні змови. Совітську делеґатку, яка наважилась оповідати українським колхозникам про добродійства сталінської конституції, просто злінчували. Товариші славнозвісного Стаханова добувають вугіль так повільно, що в січні 1937 р. добуто вугля на 400.000 тон менше ніж в тім місяці минулого року.

Окремий розділ затитуловано „Україна просто не хоче". „Так само провадять саботаж і нафтові робітники Закавказзя, які добувають так мало нафти, що участь Совітів у світовім постачанні упаде незабаром до зера. На північно-кавказьких низинах, замешкалих козаками, влада не зважується стягати збіжжя по селах, а ще менше відваги мають комісії переводити набір рекрута до полків донських козаків, визначених Сталіном. Деякі совітські урядовці, що переводили цієї зими перепис населення по селах України, не вернулись живими. „Партизани" не дають каральним експедиціям ҐПУ заходити дуже далеко. І в Москві знають дуже добре, що кожна добре організована революція в чорноморських краях малаб успіх, колиб червона армія була задержана якимись подіями на Далекім Сході чи далекім Заході".

Другою познакою нового часу на побережжях Чорного Моря автор уважає зміну політики Туреччини супроти Московщини. Туркам надокучили безупинні небезпечні московські мандрівки між Одесою та Барсельоною. І Рушді Арас замість показувати свою зручність в Женеві, показав її в Міляні у нарадах з ґрафом Чіяно. Італійська думка про Чорне Море малаб бути така: Туреччина повинна дати італійським военним корбалям рівне право з совітськими переходити через Дарданелі. Як перша потуга в Балканськім Союзі повинна Туреччина звернутися проти Москви і співпрацювати з Італією та поборювати нестерпне поневолення народів тюркського та кавказького походження в Туркестані, також і на півночі та на сході від Чорного Моря, і робити все, щоб звільнити народи навколо Чорного та Каспійського Моря. Третім знаком звороту є просто революційне перегрупування на Балкані, де ідеї миру Гітлера з одного та московська небезпека з другого боку творять чуда. Західний беріг Чорного Моря не крие своєї ворожости до Совітів. Під натиском Москви Греція скупчила свої сили в авторитарнім ладі, а Болгарія та Югославія порозумілися. Удар від Чорного Моря був би більш убивчий ніж похід до Байкалу.

(Офінор).

ЗА ЩО ВЖЕ НЕ КАРАЮТЬ?

З приводу покарання жовківським старостою п. Яном Емериком о. Василя Лаврецького в Крехові гривною 50 зол. чи пак 1-денним арештом за заадресування коперти по українськи („Діло" з 26. ц. м. ч. 66 із заголовком, як вище) дістаємо з духовних кругів такі замітки:

З дива не можемо вийти, як може жовківський староста так хибно інтерпретувати обовязуючі закони, а ще більше дивуємося, як безрадним чи байдужим виявилося духовенство Жовківщини, що не зареагувало таки зараз з місця, коли дістало до рук той нелегальний обіжник з дня 18. III. 1936 ч. С. К. 1/29/36 (про що писало свого часу „Діло"). Адже як не загал жовківського духовенства на своєму деканальному соборі, то бодай хоч 1 священник, індивідуально міг і повинен був зараз, коли появився цей *нелегальний* обіжник, внести до вищої інстанції, себто до Воєвідського Уряду зажалення на хибну інтерпретацію закону з вимогою скасувати *[illegible]*.

Правний бік справи такий: Урядовою мовою всіх гр.-кат. парохіяльних урядів є мова українська. Український протокол чинностей, українські книги помічні, українська кореспонденція зі всіми урядами та установами, духовними і світськими, українська печатка й український підпис душпастиря на всіх актах. Тільки одні книги метрикальні ведуться в латинській мові і в метрикальних справах, за обовязуючими тепер розпорядками адміністраційними, мають душпастирі як „урзендніци стану цивільнеґо", кореспондувати в польській мові. В усіх інших справах, як будівництво, конкуренція, консервація церков цвинтарі тощо прислугує парохіяльним урядам, таксамо як кожній стороні, приватній особі чи установі, право кореспондувати українською мовою і того права досі ніхто не оспорював. Та не лиш те, але й у всіх письмах метрикальних, витягах, статистичних виказах і ін. прислуговує душпастиреві право підписуватися по українськи й українським письмом. Підпис — це індивідуальна власність того, що підписується; важний він на всіх правних, прилюдних і приватних актах, контрактах, протоколах, векслях тощо і ніхто цього права не може відібрати ні оспорювати. Адже і жид кладе свій підпис гебрайським письмом і ми бачили правні акти, так підписані.

Висновок: Поки яке нове, позитивне право не скасує українських печаток парохіяльних і церковних та українських підписів, поки не заведуть усього діловодства в іншій, неукраїнській мові, доти священики мають право адресувати всі свої посилки по українськи й українським письмом (треба лиш дати побіч укр. назви почтової також польську). Заборона жовківської повітової адміністраційної влади не обоснована ніяким законом і тимсамим нелеґальна.

Ніякий культурний нарід не може обійтись без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітнього апарату, а в мішаній — доповнює її занедбання чи недогляди в освітній роботі. — Якеж велике значіння для бездержавного українського народу має „РІДНА ШКОЛА"! Памятаймо на це!

КОНСТ. МАЛИЦЬКА. 4

На хвилях світової війни.

4. СЕРЕД ТАЙГИ.

Вже на Ангарі робимо знайомість зі сибірською мошкою. На однім постою радили нам російські заточенці купити собі сітку на лице, а то мошка заїсть. Мошка — це безліч дрібнесеньких комариків, які так болюче кусають, що непривичним шкіра пухне й запалюється. Місцеві мешканці носять для охорони сітку (звичайно з кінського волосся), вшиту в полотно, що творить наче каптур на голову і шию. Жінки окрім того носять літом штани (в зимі їх не носять, хоч як холодно). Місцеві люди до мошки звикли та й не дуже її відчувають, але чужинцеві тяжко її витримати. Мошка заїсть на смерть і худобину, як де в тайзі заблукається і знесилена впаде. Мене, хоч і мала я сітку, так скусала крізь неї, що коли приїхали ми до Богучан, оконечного нашого етапу, мусіла я піти до лічниці, бо шкіра вся напухла.

Богучани — столиця волости. Тут ми представилися нашій начальній владі, приставові, який списав з нами протокол і віддав нас під догляд місцевих стражників. Богучани — це велике село; церква, „батюшка", почта, велика каталашка, лічниця з фельчерами, кілька крамниць — звичайно, як і в інших сибірських селах.

15. липня виїхали ми з Богучан, кожний на своє поселення. Вгору ріки себто ще далі на схід поїхали д-р Охримович, Шухевич, Ґеруляк, Івашко і Грицків — вниз ближче до Єнісейська поплили: Неділка, я з тов. Балицьким, брат Ґродський, Курцеба і Стеців. Ми всі були розкинені по Ангарі на просторі до 200 верст: до найближчого тов. Неділки було від мене 36 км., до найдальшого 1000 км. — до повітового міста 1000 км., до найближчої залізничої стації 100 наших миль.

І стали ми жити на нашому засланні. Те, що спершу видавалось неймовірним, страшним, стало живою дійсністю. Ми опинилися далеко від рідного краю, від звязку з культурним світом, поміж чужими людьми, серед суворої сибірської природи.

Приангарський край, положений по обох боках Анґари, притоки Єнісея, простором більший ніж ціла Галичина, хоч сам творить тільки невеличку частину велитенського Єнісейського уезда (повіту). Ріка Анґара в тім місці, де ми жили, широка на 3—4 кільометри. Береги її високі, скелисті, на самій ріці надибуємо часто острови та пороги. Околиці ріки дикі й лісисті. Людські оселі (села) лежать тільки понад рікою, розкинені далеко одна від одної. А поза оселями цілий Приангарський Край вкритий безмежним, непролазним лісом-тайґою.

Доріг тут нема, вся комунікація відбувається рікою — в літі човнами, в зимі саньми. На весну, коли ріка розмерзала і восени, коли замерзала, наставала т. зв. „распутіца", майже двомісячна відлига, що переривала всяку комунікацію з найближчими селами і зі світом. Тоді треба було тижнями ждати терпеливо на почту, на листи та ґазети. Могла ціла Европа відірватися від пня Азії й потонути в океані, а ми про це дізналисьби щойно по двох місяцях з американських часописів.

В Ангарі безліч усякої риби, дрібної і великої, білої з остями і червоної без остей. Кожному вільно було тоді ловити рибу без ніяких застережень і риба на всякі способи приладжена була головною стравою нашого щоденного „меню".

В лісах були всякого роду ягоди та грибн, переважно такі, як і в нас і колиб не погана мошка, що головно садовиться по лісах, можна булоб уживати собі на овочевих вітамінах. У лісах теж ховалися великі звірі: широкорогий олень (сахатін), менший рен, ведмідь, рись, лиси, соболі, горностаї, білі заяці (ушкани) та у великій кількості попелясті вивірки (белкі) — а з птиці ґотури, тетері, рябчики, на водах стада диких лебедів, качок і гусей. Зате не бачила я там ні воробців, ні ластівок, ні бузьків.

У пралісах тайги, що простягаються на північ від Ангари, живуть тунґузи, монґольське плем'я, первісні автохтони Приангарського краю; але по селах і селитьбах, де ми жили, мешканців називано „чолдонами", а вони самі себе „крестянами", „православними", „русаками". Нарід цей — мішанина ріжних народів, які тут напереміну поселювалися, нащадки ріжних засланців, носить сліди цього і в своїм вигляді і говорі. Головним їх заняттям лови та риболовля. Годують теж багато коней, худоби і ловецьких собак. З кінцем травня або з початком червня сіють на полі збіжжя: яре жито, яру пшеницю, ячмінь і овес, яке достигає дуже гарно за коротке тепле літо, а в першій половині вересня його збирають. Озимини не сіють зовсім. Крім збіжжя управляють теж бараболю, капусту, моркву, цибулю, редькву, часник і огірки, які прегарно вдаються, але квасити там їх не вміють. Жінки сіють лен і коноплі, з яких прядуть нитки і ткуть полотна. Кожна хазяйка має там свої кросна.

За нашого побуту над Ангарою чолдони не платили ніяких податків і звільнені були теж від военного обовязку, зате тяжив на них доволі прикрий обовязок давати підводи себто перевозити в літі човнами,а в зимі саньми всяких урядовців, головно всіх засланців в їх подорожі на місце заслання. Всі громадські справи полаго-

З українського життя у Празі.

ПОХОРОН ІВАНА МІРНОГО.

20. III. ц. р. українці у Празі відпровадили за вічний спочинок одного з кращих членів своєї громади, невтомного культурно-громадського працьовника, активного члена більшости українських організацій у Празі, б. члена Української Центральної Ради, в. о. державного секретаря, члена української делегації на Мирову Конференцію в Парижі, директора канцелярії Українського Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова і т. д. На гріб Покійного покладено півтора десятка вінків з живих квітів у національних барвах. Попрощатися з Покійним прийшли майже всі празькі дооколичні українці.

ЗА БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ У ПРАЗІ.

З нагоди 22. січня — дня Музею ВБУ — до каси Т-ва почали вплинати з ріжних кінців світа невеличкі датки на Український Дім у Празі. Ці жертви невеличкі, бо походять вони не від заможніших громадян, а від біднішої верстви, яка вже, як видно, дозріла до національної свідомости і до виконання свого громадянсько - патріотичного обовязку. Управа Т-ва на чолі з академиком Ст. Смаль-Стоцьким напружує всі свої сили, щоб прискорити будову Українського Дому. Але це залежить не від Управи, а в першу чергу від жертвенности нашого загалу.

ВИКЛАДИ ПРОФ. БОЧКОВСЬКОГО ПРО КАНАДУ.

Після свого повороту з подорожі по Канаді проф. О. Бочковський зробив цілу низку викладів про життя наших заокеанських братів. Подорож О. Бочковського та його цінні виклади на культурно-національні теми там у Канаді і тут в Европі причинилися до навязання й поглиблення звязків між українцями цих двох континентів. На літо ц. р. до Канади запрошений проф. Д. Дорошенко, а проф. О. Бочковський з доручення Т-ва Прихильників Української Політехніки відїздить до Злучених Держав Півн. Америки.

В СПРАВІ СКЛИКАННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАЦ. КОНҐРЕСУ.

Підготовна акція до скликання Всеукраїнського Національного Конґресу й далі займає провідні політичні кола нашої еміграції. Під кінець березня ц. р. з цією метою відбулася у Празі нарада, в якій взяли участь і представники з краю. Виявляється, що ідея такого Конґресу находить все більше поширення серед українського загалу та що цей загал починає відчувати потребу в обєднанні розпорошених українських національних сил. На Конґрес покладаються великі надії. Тож не диво, що і перешкоди до його скликання немалі. Але треба сподіватися, що Конґрес у тій чи іншій формі відбудеться.

ЛИЦАРІ ЗПІД ТЕМНОЇ ЗВІЗДИ.

Щоб ширити незгоду та розбрат серед українців на еміґрації, чиясь „невідома" злочинна рука розсилає безплатно на адресу наших установ, організацій та окремих осіб неперіодичне видання п. н. „Лицар України". Справжні українські лицарі голосно заявляли: „Йду на вас!" і виступали з відкритим чолом. А ріжні провокатори, що користуються цією назвою, виступають анонімно і нападають зза вугла.

ВИДАВНИЦТВА УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ.

У м. березні ц. р. Видавниче Т-во „Український Пласт" у Празі з нагоди 25-ліття Українського Пласту видало серію — 4 штуки — по мистецьки виконаних у барвах листівок на пластові мотиви, працю молодого талановитого маляра-пластуна М. Григоріева. Також появилася друком цікава драма на 4 дії п.н. „Останній", що її написав Фотій Мелешко. дк.

—o—

Українська Вирібня Радіоприймачів
„ЕРҐОН"
пошукує першорядних
продавців
голошення з референціями
Львів, ул. Потоцького ч. 58,
тел. 117-32. :—2

За здоровля та основи розвитку українського народу.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОГО І ПРОТИНІКОТИННОГО Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ".

В понеділок 29. ц. м. відбулись Загальні Збори Т-ва „Відродження" у домівці Т-ва (вул. Чарнецького ч. 26) при участи 52-ох членів, делегатів філій та кружків Т-ва „Відродження" і 13 представників преси та декількох центральних установ.

Збори відкрила в год. 12.45 пополудні голова **д-р С. Парфанович-Волчукова** і привитала представників преси, товариств та членів. Згадала померших членів, що їх память вшанували присутні повстанням з місць. Зборами проводив **проф. д-р І. Раковський** на переміну з **проф. Ю. Каменецьким,** секретарював **І. Костюк.** Збори приняли протокол з попередніх Заг. Зборів, що їх відчитав секр. І. Костюк і після того голова склала обширний звіт з рухливої діяльности Головної Ради. З цього звіту присутні довідались, що Головна Рада, а радше голова з декількома членами Ради виконала дійсно величаньську організаційно-пропаґандивну роботу, очистила Т-во „Відродження" зовсім з довгів та залишила ще в касі 1.000 зол. готівки. Тому кожний член може радіти, що є бодай одно поважне вже нині центральне т-во у Львові не лише без сотика довгу, але і ще з добре наладнаними фінансовими справами. Дуже велика теж заслуга в тому двох урядовців Т-ва „Відродження", що жертвенно працювали буквально цілий день за дуже низькою винагородою. А що праця урядовців була дійсно велика присутні переконалися з друкованого звіту з діяльности Г. Ради в журналі „Відродження". З нього виходить, що канцелярія полагодила 1.224 листів, вислала 8.271 друків та упімнень, 136.200 примірників журналу, книжок, календарів то-що. Організаційна праця Г. Ради замикається числом 110 кружків (12 основаних у діловому році) і 13 філій (6 заснованих у діловому році). Т-во „Відродження" має 1.374 членів абстинентів, а всіх членів 1.395. На жаль Т-во не могло поширити своєї діяльности на Волині з приводу відомої там політики. Всеж таки в кількох місцевостях на Волині пороблено заходи над заснуванням чи пак відновленням діяльности колишніх кружків. Далі Г. Рада поглибила пропаґандивну працю, поширивши значно свої видання так, що в 1936. р. видала 136.200 примірників журналу, книжок, календарів і т. п. Від 1928. р. до кінця березня ц. р. Т-во вислало у край 808.400 примірників протиалькогольної літератури. Крім того Г. Рада уладила в лютім ц. р. IX. з черги протиалькогольний і протинікотинний курс, численні виклади по школах для молоді і по селах.

У діловому році Г. Рада присвятила теж багато уваги організації шкільної та академічної молоді. Слід теж підкреслити, що Т-во „Відродження" не дістає ніяких субвенцій від держави чи від управи м. міста, спираючи свою реальну і незвичайно корисну акцію виключно на власних силах українських абстинентів та прихильників. І лише впертій праці фінансового референта дир. Ф. Волчука завдячує Т-во дійсно гарні фінансові осяги. Присутні почули, що від 1934. р. касові вплави й обороти більшають з року на рік і дійшли в 1936. р. до **57.145 зол.** Вкінці голова д-р С. Парфанович сказала, що не буде далі головою Т-ва, бо за свою важку і жертвенну працю зустрічає лише перепони та ще кампанію. З черги складав звіт **проф. А. Антонович** про діяльність протиалькогольних гуртків молоді та діяльність союзу українських студентів абстинентів. Касовий звіт склав скарбник **О. Роїк.** Опісля делегати кружків і філій складали дуже річеві і цікаві звіти з діяльности у краю, торкаючись усіх труднощів праці в терені. В імени контрольної комісії дир. **П. Чубатий** поставив внесок признати Головній Раді абсолюторію за її діяльність, а голові д-р С. Парфанович, фінансовому референтові дир. Ф. Волчукові та обом урядовцям Т-ва висловити признання і щиру подяку за їх повну посвяти, корисну працю для Т-ва.

Над звітами розвинулась оживлена дискусія. Деякі промовці критикували Г. Раду, головно за дотеперішній спосіб редаґування журналу „Відродження", інші просили голову, щоб залишилась далі у проводі. Крім того молоді промовці вказували на необхідне звязання ідеольоґії Т-ва з національною ідеєю. Основні вияснення промовцям дала голова д-р С. Парфанович. Після того Заг. Збори признали Головній Раді абсолюторію через акламацію.

На внесок м-ра Я. Чуми, голови другої комісії матки (перший внесок д-ра З. Залуцького про вибір комісії-матки перепав), Заг. Збори вибрали більшістю голосів до Головної Ради таких осіб: **дир. Ф. Волчука, 2) дир. О. Роїка, 3) м-ра М. Ценка, 4) проф. Ю. Каменецького, 5) п. М. Никифорчина, 6) проф. А. Антоновича, 7) м-ра К. Добрянського, 8) ред. В. Глібовицького, 9) м-ра Б. Галайчука, 10) Я. Джиндру, 11) Б. Томкова, 12) п. М. Цапа та 13) п. Я. Літинського.**

До Контрольної Комісії ввійшли: **д-р С. Парфанович-Волчукова, дир. П. Чубатий і м-р М. Хомяк.**

Тому, що Заг. Збори не вибрали голови і що дир. Ф. Волчук та д-р С. Парфанович-Волчукова зрезиґнували зі свого вибору, нова Головна Рада вибере голову зпоміж своїх членів, а на їх місце ввійдуть мабуть заступники.

Після поладнання ще кількох внесків Заг. Збори закінчились по год. 4-ій пополудні відспіванням національного гимну.

джували на „сходці", яка збиралася в міру потреби. У „сходці" брали участь тільки самостійні господарі-мужчини, і без ніяких парляментарних форм рішали все одноголосною постановою („приговор общества").

Чолдони, хоч зовсім неосвічені, але з природи інтеліґентні та цікаві. Дискретні в питаннях, але дуже точно все запримічують і вміють зложити на все підмічене зараз пісню „частушку". В обичаях і при ріжних обрядах дуже етикетальні. Флегматичні до краю, хитрі, вміють мовчати, де треба і не виявляють своєї думки. Люблять гріш і матеріяльні користи, але брутально цього не показують. Всі православної релігії, але тільки офіціяльно належать до церкви тому, що хрещені, бо в душі зовсім погани, забобонні. Поправді служать двом богам — і Богові в церкві ставлять свічку і своїм шуліканам вішають шматки на камінь або дерево. Прийде помір, кличуть батюшку, щоб хресним ходом обійшов село, а рівночасно по ночах розпалюють за селом „деревляний вогонь", який на їх думку чистий і збереже народ від пошести. Чолдони ходять до церкви (як є у селі церква), сповідаються, постять і безліччю ікон („богами") завішують хату, але не мають найелементарніших відомостей про Христа та його науку. Поезії в їх житті нема, ні святочних гарних обрядів, ні пісень. Молодь грає на гармонці і співає „частушки" (ніби наші коломийки) ось в тому роді:

„Да мой мілой без галош,
Да на мордочку он харош"

А таки я зжилася з тим народом за час мого побуту на Ангарі, з тими всіма Шурами, Машами, Єгорами, брала участь у всіх їх родинних радощах і смутках і почувалася так добре, як на власнім українськім селі.

(Далі буде).

Анґлія має нові клопоти з Індією.

Індія переходить тепер крізу провінціональних самоуправ. 1. квітня входить у життя нова конституція, що дає британським ґубернаторам право завішувати рішення самоуправних провінціональних урядів. Ґубернатори не хотіли обіцяти конґресовій (національній) партії, що не користатимуть з тих повновластей, тому в 6-ох провінціях, де та партія має більшість, зовсім не утворено урядів.

Підчас вчорашніх демонстрацій проти нової конституції поліція арештувала 17 членів конґресу.

Офіційні кола Льондону сподіються, що цю крізу вдасться небавом зліквідувати.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Електричне вухо.

Протилетунська оборона новітньої армії, це доволі важке та складне завдання.

У Франції аж після довголітніх спроб та дослідів, аж після того як улаштували пять оборонних ліній між кордоном та Парижем, добились до того, що стан оборони Парижа можна вважати бодай сяк-так вдоволяючим.

Це ні трохи не дивне. Адже ворог не піде до наступу явно. Він буде намагатися використати для своїх цілей нічну темряву. Знову при незвичайній скорости сьогоднішніх літаків, для оборонців дуже мало буде часу на те, щоб належно приготовитися й відбити ворожий наступ. Отже найважнішим питанням у протилетунській обороні, це дізнатися впору про летунський наступ, дізнатися в пору відкіль летять ворожі бомбомети.

Людське вухо не надається до цього. Без допомоги відповідних приладів, людське вухо почує гудіння ворожого двигуна аж тоді, коли він буде вже дуже близько. Крім цього воно не дасть ніяких вказівок, щодо напрямку, тобто про те, звідкіль надїзджає ворожий літак.

Як кіт наслухує...

Всі знаємо, що означення напрямку зі слуху є для нас дуже важке й стає просто неможливе, коли почуємо відразу кілька вигуків, або коли змішається відгомін. Деякі домашні тварини краще вивінувані слухом, ніж людина.

Нпр. кіт, не зважаючи на те, що він освоєний, зберіг багацько своїх ловецьких здібностей та інстинктів. У випадку наслухування саме кіт є для нас найкращим зразком, тимбільше, що він полює здебільша вночі й користується тільки слухом. У кота вуха дуже ворушкі, тимто й пристособлює він їх дуже швидко до наслухування. Варто приглянутися котові тоді, як він почує легенький шорох, шелест. Коли кіт почує якийсь ледви помітний шорох, він негайно наставляє вуха в усіх напрямках навіть узад, одначе завжди одно інакше від другого. Дуже швидко після цього, майже негайно, кіт повертається туди, куди слід, звідкіль справді йде шелест.

Досліди виявили, що в цій ділянці (наслухування), на перше місце вибивається кіт. Він найшвидше збагне напрямок і то без помилки. Цікаво, що поза котом, собакою, ще найкраще наслухує, ще найбільше сторожка є курка. Хоч і не має вона ворушких вух, проте в неї є спромога дуже швидко повертати голову в усі боки, бо в неї дуже гнучка й поворотна шия. Ось так і наставляє вона на всі боки голову й вуха й таким чином швидко відкриває гомін, що її цікавить, та його напрямок. Квочка дуже швидко й певно почує курчат, без уваги на те, що ще їх не може побачити.

Електричне вухо.

Ці звірята є зразком для підслухових апаратів (приладів), що їх будують люди.

Замісць вух, підслухові апарати мають дуже чутливі мікрофони, що скидаються на телефонічні слухальця, тільки багато більші. У кожному підслуховому апараті є чотири, або й шість таких мікрофонів, скермованих у ріжні боки. Голос, що впадає до мікрофону слухальця, викликує в ньому електричні хвилі. Ці хвилі після відповідного посилення й переходу через деякі прилади, появляються на своєрідному екрані-таблиці як світляні лінії.

Глядач повертає апаратом так, щоб згадані світляні лінії на екрані віллялися в одну лінію. Тоді стрілка на апараті направляється просто на предмет, що видає гомін.

Коли в підслухових апаратах є доволі мікрофонів, то вони вказують не лише поземий напрямок, але й кут піднесення, тобто висоту, що на ній є предмет, що спричинює гомін, отже й ворожий літак.

Підслухові апарати, як бачимо незвичайно чутливі, більше як тваринні вуха, що можуть почути тільки поземий напрямок, а на висоту мало вражливі, а то й зовсім ні.

Треба згадати ще й про рефлектори. У новітній армії є такі рефлектори, що як тільки „зловлять" у свій промінь ворожого літака, то автоматично, негайно записують напрямок його лету та кут піднесення (як високо він летить).

Одначе ворожі летуни добре знають про такі рефлектори. Вони доволі легко втікають зі своїми машинами зпід опіки рефлекторового проміння. З уваги на те, підслухові апарати є таки кращим засобом оборони перед ворожими літаками. Вони швидше найдуть ворога. А як уже його найдуть, то тоді треба його чимскорше „підстрілити", заки, капосний наробить шкоди. Це вже не така легка справа. До цього треба ще багато інших „приладів".

Стрільно й числа.

Скажім, що ворожий літак летить зі швидкістю 360 кільометрів на годину, значить 100 метрів на секунду. Коли його „найшли" на 6 кільометрів від гарматньої батерії, то за одну мінуту він уже буде над нею. Отже треба страшно спішитися зі стрілами. Коли летить високо на 4.000 м., то гарматнє стрільно долетить до нього аж за 15 або 20 секунд. За той час літак полетить півтора або й два кільометри вперед. Саме настільки й треба пересунути ціль, (до двох кільометрів), щоб стрільно розірвалося не далі як 50 метрів від цілі. Інакше воно нічого ворожому літакові не зробить.

Як бачимо, на все треба великої підготови, дбайливого вишколу людей і доброго матеріялу. Та ще й у висліді те все не дуже то й успішне...

Адже завжди якась частина ворожих літаків потрапить перебитися через перешкоди й нестримно полетить далі.

Тому найуспішнішою протилетунською обороною є сильне летунство.

Тільки воно може бути належним відпором для загонистого крилатого ворога, бож тільки воно може його прогнати, або зістрілити.

—o—

Весняні матеріяли

480 3—4

вже надійшли

„ЛЕЩКІВ"

ЛЬВІВ
КОПЕРНИКА 4

Кава в росолі.

300-ліття ароматичних зернят.

Ділось це в 1637 р., рівно 300 літ тому. Шановний добродій ван Смітен, поважний амстердамський купець, одержавши перший транспорт кави з Бразилії, післав прібку цього товару своєму довголітньому клієнтові в Мерсебургу, відомому купцеві Гервановсові. До посилки додав таку записку:

Проба смаку.

„Від багатьох літ лучить нас сердечна приязнь. Оце одержав я заморський товар і пересилаю прібку Вам, щоб шановна Ваша дружина змолола ті зернятка та заварила їх у воді. Напишіть, чи смакував Вам напиток, а я повідомлю про ціну та подам інші інформації".

Кава в росолі.

Лист від відомого купця та прібка кави викликали в домі пана Гервановса велику сенсацію. Шановна дружина купця вважала, що вода — це невідповідна рідина до такого екзотичного товару й тому заварила потовчені власноручно в моздірі зернятка в... росолі. Цей напиток із „отрійливим смаком" (як казав пан Гервановс) ціла родина випила з великим пієтизмом. Згодом пан Гервановс сів за бюрко й написав до Вп. п. ван Смітена досадний лист, у якому обурювався на безличність купця, що присилає такий обридливий товар. Гервановс домагався рішуче, щоб ван Смітен звернув йому 16 німецьких грошів, виданих на чисткові ліки. Наприкінці просить Гервановс, щоб ван Смітен прислав йому мішок перцю. Та перцю вже не дістав. Ван Смітен відписав коротко:

Баранячі голови.

„Ваше замовлення я дістав. Перцю не вишлю, бо по тім усім зриваю з Вами всі взаємини".

Дальше ван Смітен відкидав домагання заплатити за страти пана Гервановса та замітив, що в Ляйпціґу, де менше „баранячих голів", як у Мерсебурґу, вже від кількох місяців захоплюються новим напитком, а купці роблять золоті інтереси.

Зірвані взаємини.

Невсмак було панові Гервановсові таке писання, навіяне сарказмом. Зірвав торговельні взаємини не тільки з ван Смітеном, але й із усіми амстердамськими купцями. Чи добре на тому вийшов? Невідомо. Відомо тільки, що мешканці Мерсебурґа почали щойно від 1650 р. пити ароматичний напиток, коли в Ляйпціґу кава панувала вже від 1637 р. Зате сьогодні напевно вже не приправляють кави на росолі.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ

СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГОЛОШЕННЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

ВИНАХІД ІНЖ. ЙОГАНА НУСБАВМА.

Між електричним товариством у Відні і власником одної каварні повстав конфлікт, що цікавить не тільки Відень, але і міжнародні правничі кола.

Австрійський винахідник інж. Йоган Нусбавм сконструував апарат, що при його помочі можна защадити 50% електричної енергії, зуживаної до освітлення чи т. п. Вістка про винахід появилась у віденській пресі, але публика приняла її скептично. Всетаки власник одної каварні порішив випробувати апарат інжініра Нусбавма. При кінці місяця чисельник показав, що справді зужито половину менше енергії. Тоді й інші каварні, і то найбільші, стали замовляти апарати.

Цей винахід не на жарти затрівожив електричне товариство. Воно заявило власникові каварні, що, якщо він не позбудеться того апарату, мусітиме платити повну найвищу ціну за зужиту електричну енергію, а не матиме ніяких полекш, як досі.

Власник каварні подав справу в суд. Цією справою цікавиться цілий Відень.

—o—

ПОЛЮВАННЯ НА СЛОНІВ — МУРИНСЬКОЮ ТОРГОВЛЕЮ.

Американець Тома Балентіно дав інтервю представникові „Дейлі Експресу", де поділився своїми враженнями з полювання в Танганайці.

Незадоволений із свого кількамісячного побуту на чорнім суходолі, назвав американець свої враження „зорганізованою торгівлею на диких звірят". Мешканці пустинь і пущ, щоб заробити на багатьох прогулках ловців і снобів, стали професійними наганячами.

Полювання на слоні — це найбільша атракція Африки. Мурини женуться з криком за слоном і спрямовують його до стійки ловця. Ловець стріляє та втім спостерігає, що до безборонного звіря стріляють і мурини. Балентіно брав кілька разів участь у тій „торговлі кулями", як сам це називає, але ніколи не міг стрілити. Набрав великої відрази до тих полювань. „Дейлі Експрес" називає ті ескапади в глиб Танганайки екстраваґанцією та натяганням кишень туристів і запалених ловців.

—o—

НАРЕЧЕНИЙ 130 ПАНЯНОК.

Поліція в Солуні арештувала артиста, який називав себе Петром Сакісом, але послуговувався ще кількома іншими прізвищами. Спеціяльність Сакіса — це заручини. Виманчував від своїх суджених гроші і відтак щезав без сліду. Сакіс записував собі дуже докладно всі свої заручини і після арештування знайшли при ньому докладний спис усіх його „суджених" та їх знимки. Цей реєстр поміг поліції ствердити, що Сакіс був одночасно суджений 130 жінок. Найцікавіше те, що він справді ще був парубком, бо ще ні разу не оженився.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Умовини праці і платень

РІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ.

Рішення надзвичайної розємної комісії про збірні договори праці та винагороду.

Міністер суспільної опіки покликав надзвичайну розємну комісію, що по трьох засіданнях **устійнила** дня 16. січня ц. р. **умовини праці і платні рільних робітників на 1937/38 р. на просторі воєвідств: станиславівського, тернопільського і львівського** крім повітів: сяніцького, коросненського, березівського, ярославського, переворського, ряшівського, ланцутського та ще трьох чисто польських повітів. Рішення цієї комісії оголошено в „Урядовім Деннику Мін. сусп. опіки" з 20. лютого ц. р. ч. 4, поз. 33 з тим, **що воно обовязує лише один рік, а саме від 1-го квітня 1937 р. до 31. березня 1938 р.** Це рішення **торкається** усіх рільних і лісних працедавців та **занятих** у них річних робітників, а саме: форналів, пастухів, сторожів, візників, робітників нижче 24-ох років, карбових, полевих і гуменних та ремісників, далі денних і сезонових рільних робітників та якінці лісових працівників (гаєвих і т. п.). **Рішення цієї комісії є основою індивідуальних договорів працедавців з робітниками. Якщо індивідуальні договори обіймають умовини менше корисні для робітників, ніж їх устійнює рішення згаданої комісії, тоді на основі закону обовязують саме умовини цього рішення. Зате всі індивідуальні договори з кориснішими умовинами для робітників, ніж їх передбачує це рішення, обовязують на час їх заключення.** Далі працедавець не може обнижати істнуючих умовин винагороди ні не може змінити устійнених цим рішенням чинитьб на інші (напр. збіжжя на гроші). Заміна чинитьб без згоди робітника неважна. Якщо обі сторони, себто працедавець і робітник не виповідять індивідуального договору праці найпізніше до 31. грудня ц. р. тоді договір продовжується мовчанливо на черговий рік. Працедавець обовязаний до 30 днів від хвилини вступлення до праці видати робітникові обрахункову книжечку, що обіймає видану йому ординарію, платню і спис переданого інвентаря.

Час праці.

Розклад годин праці комісія устійнила ось так:

Місяць	Праця до полудня	Перерва на сніданок	Перерва на обід	Праця по полудні	Перерва на вечерю
Січень	7·30—11·30	—	1½	1·00 3·30	—
Лютий	7·30—11·30	—	1½	1·00—4·30	—
Березень 1—10 11—20 21—31	6·30 — 11·30	—	1½	1·00—5·00 1·00—5·30 1·00—6·00	—
Квітень 1—10 11—20 21—30	6·00 — 11·30	½	1½	1·00—6·10 1·00—6·30 1·00—6·50	—
Травень 1—10 11—20 21—31	5·30 — 11·30	½	1½	1·00—7·00 1·00—7·20 1·00—7·30	½
Червень 1—10 11—20 21—30	5·30 — 11·30	½	2	1·30—7·50 1·30—7·50 1·30—8·00	½
Липень 1—10 11—20 21—31	5·30 — 11·30	½	2	1·30—8·00 1·30—7·50 1·30—7·30	½
Серпень 1—10 11—20 21—31	5·30 — 11·30	½	2	1·30—7·20 1·30—7·00 1·30—6·30	½
Вересень 1—10 11—20 21—30	5·30 — 11·30	½	1½	1·00—6·10 1·00—5·50 1·00—5·30	
Жовтень 1—10 11—20 21—31	6·00 — 11·30	—	1½	1·00—5·20 1·00—4·50 1·00—4·20	
Листопад	7·00—11·30	—	1½	1·00—4·20	
Грудень	7·00 11·30	—	1½	1·00—3·15	

На випадок пильних полевих робіт, напр. у часі засівів і жнив робітники обовязані працювати довше, але за окремою винагородою 25 сот. на годину. За спізнення до праці працедавець має право відтягнути 20 сот. за кожну годину. На випадок зливного дощу або виїмкової непогоди не слід виконувати праці в полі. Згаданий час не торкається пастухів, нічних сторожів і доворців. Обхід коней і худоби відбувається поза годинами праці без спеціяльної доплати. Пастух є вільний від праці що третю неділю або свято. На випадок наглої потреби підчас сінокосів або жнив, робітники обовязані працювати теж в неділю або свято за винагородою по 35 сот. за годину. Сторожа, прилапаного на спанню в часі виконування своїх обовязків, працедавець може покарати за першим разом гринвою 5 кг. жита, за другим разом гринвою 20 кг. жита, а за третім разом зовсім нагнати зі служби. **Робітник дістає підчас року 8 днів платної відпустки в несвяточні дні.**

Винагорода форналів.

Ординарій дістає 100 зол. річно, платних квартально або кожного місяця з долини. Крім того дістає ординарію першого місяця кожного кварталу. Ординарія складається з 2-ох сотнарів пшениці і 6-ох сот. жита, а в деяких повітах 7 сот. жита. Де не сіють пшениці, дістають саме жито з тим, що за один сотнар пшениці розчислюється 1.30 сотн. жита.

В повітах: Бібрка, Борщів, Чортків, Дрогобич, Городенка, Коломия, Копичинці, Сокаль, Перемишль, Рудки, Самбір, Скалат, Снятин, Тернопіль, Теребовля і Заліщики припадає 12 сотн. ординарії; в повітах: Броди, Бережани, Бучач, Городок, Камінка Струмилова, Мостиська, Львів, Підгайці, Перемишляни, Радехів, Рава Руська, Рогатин, Станиславів, Стрий, Товмач, Збараж, Зборів, Золочів, Жовква і Жидачів — 11 сотнарів; і якінці на просторі колишнього богородчанського повіту та в повітах: Добромиль, Долина, Яворів, Калуш, Косів, Лісько, Любачів, Надвірна на просторі кол. печеніжинського повіту — Сколе і на просторі кол. старосамбірського повіту і Турка — 10 сотн. Ординарій дістає теж 30 а поля обробленого двірськими кіньми і наноженого під бараболю. Якщо не дістане поля — працедавець обовязаний дати робітникові в осени 32 сотн. бараболь. Дістає теж 3 а 60м² обробленого поля недалеко домів під городовину. Далі ординарій може тримати одну корову і теля до 2-ох місяців. Працедавець дає в літі безплатно пасовисько або зелену пашу, на зиму точно означену кількість сіна, соломи на підстілку, бараболь і бураків. Якщо працедавець заборонив тримати робітникам корови, обовязаний давати протягом 6-ох літніх місяців по 3 літри молока, а протягом шістьох зимових місяців по 2 л. молока. Якщо робітник сам не користає з цього права тримати корову, тоді дістає шість літніх місяців по 2 і пів л. молока, шість зимових місяців по півтора л. молока. Крім того ординарій може тримати 12 курок та дістає відповідне помешкання, найменше одну кімнату з підлогою. Вкінці дістає теж річно 5 м. твердого і 4 м. мягкого дерева на опал і то або квартально або щомісяця. (§§ 15—20).

Винагорода робітників нижче 24-ох років.

Всі робітники від 18 до 21 р. життя дістають ординарію з такими змінами: 80 зол. річно, 1 сотнар менше збіжжя, поля під бараболі 15 а, 4 м. опалового дерева, молока в зимі 1 л., в літі півтора л. денно або паші для одної корови. Робітники, але не жонаті, від 21 до 24 р. життя 100 зол. річно і пів сотнара збіжжя більше ніж робітники від 18 до 21 р. життя. Зате жонаті робітники від 21 р. або нежонаті, які вдержують родину, дістають платню та ординарію, як вище згадані ординарії, згідно з §§ 15—20.

Гуменні і карбові дістають 145 зол. річної платні, полеві 120 зол. та один сотнар більше пшениці ніж форналі й одну літру молока більше.

Працедавці не можуть при кінці календарного року звільняти внаслідок старечої нездібности до праці тих робітників, що працювали безперервно 35 років або найменше 25 років, а в останньому випадку лише тоді, коли скінчили 55 років. Зате на випадок нездібности до праці внаслідок старости, працедавці можуть вислати їх на емеритуру з тим, що вона запевнить йому 50% нормальної винагороди. До служби зачислюється роки від 21 р. життя. На випадок смерти вище згаданих робітників, жінка і діти мешкають ще пів року і дістають винагороду за один квартал.

Винагорода служби.

Служниці, що обходять худобу і доять — дістають 80 зол. річно 9 сотнарів збіжжя ординарії, з того 2 сотн. пшениці і мелення збіжжя; 2 л. незбираного молока денно і 15 а землі під бараболю. Якщо мешкають у двірських помешканнях дістають теж відповідну кількість опалу.

Винагорода ремісників.

Ремісники (ковалі, стельмахи) які не мають кваліфікацій, лише трирічну самостійну працю та ремісники, які не мають навіть практики, дістають один сотнар пшениці й один сотн. жита більше ніж форналі і 110 зол. річно. Зрештою винагорода така сама як форналів.

Ремісники визволені на челядників із найменше 5-ти річною працею після визволення дістають ту саму винагороду, що форналі з такими змінами: 180 зол. річно, 1 сот. пшениці та 1 сот. жита більше. Мають право тримати 2 корови. Якщо ремісник тримає лиш одну корову, дістає замість другої корови 1 л. молока денно. На випадок заборони тримати взагалі корови, ремісник дістає по 3 л. молока денно в 6-ох зимових місяцях і по 5 л денно в 6-ох літніх місяцях

Ремісники, які мають диплом визволення і щонайменше 15 років професійної праці, дістають 240 зол. річно та 1 сотн. пшениці і 2 сотн. жита більше ніж форналі. За неоправдані спізнення працедавець може відтягнути ремісникові 60 сот. за кожну годину.

Жінки і дівчата, які лише доять корови та миють молочарське начиння, не обовязані доїти більше ніж 10 коров. Вони дістають по 1.10 золотих місячно за доєння корови, і безплатно фартух до праці або 4 зол. річно на закуп фартуха.

Постійні денні робітники.

За постійних денних рільних робітників комісія вважає тих робітників, які заключують з працедавцем індивідуальний договір погоджуючись постійно працювати, найменше 200 днів річно при одночаснім означенні числа днів праці і в літі і в зимі. Комісія ділить постійних денних рільних робітників на такі три категорії, бо відповідно до неї припадає винагорода, а саме: **І. жінки понад 16 і мужчини від 17 до 20 років життя; II. мужчини від 21 до 24 р. життя і III. мужчини понад 24 р. життя.** З цією метою поділила теж комісія простір воєвідства: львівського, станиславівського і тернопільського на такі два райони: **І. повіти:** Бібрка, Борщів, Броди, Бережани, Бучач, Чортків, Дрогобич, Городок, Городенка Камінка, Коломия, Копичинці, Львів, Мостиська, Підгайці, Перемишль, Перемишляни, Радехів, Рава Руська, Рогатин, Рудки, Самбір, Скалат, Снятин, Сокаль, Станиславів, Стрий, Тернопіль, Товмач, Теребовля, Заліщики, Збараж, Зборів, Золочів, Жовква і Жидачів

II. повіти: Простір кол. богородчанського повіту, Добромиль, Долина, Яворів, Калуш, Косів, Лісько, Любачів, Надвірна, простір колишнього печеніжинського та старосамбірського повіту, Сколе і Турка. На цій основі **комісія устійнила для постійних денних робітників найменшу загальну винагороду за день праці ось так:**

	Час праці	Район	Категорії робітників I	II	III
I	Квітень Травень Червень	1	0·90	1·00	1·10
		2	0·80	0·90	1·00
II.	Липень Серпень Верес. Жовтень	1	1·20	1·30	1·50
		2	1·10	1·20	1·40
III.	Листопад Грудень Січень Лютий Берез.	1	0·80	0·90	1·00
		2	0·70	0·80	0·90

Заробітки постійних денних робітників виплачуватиме працедавець що тижня з долини з тим, що підчас перших 60 робочих днів працедавець має право затримати 1/3 заробітку як кавцію, що її виплачує найпізніше з кінцем березня 1938 р.

СЕЗОНОВІ РІЛЬНІ РОБІТНИКИ

За сезонових робітників комісія вважає тих рільних робітників, що контрактово обовязуються до постійної праці в сезоні, від дня підписання договору аж до закінчення всіх рільних робіт. Якщо часу праці заздалегідь не устійнили, то обі сторони мають обовязок виповісти договір на 14 днів наперед. **Комісія устійнила найменшу місячну винагороду сезонових** місцевих і замісцевих рільних робітників, приймаючи вище згаданий поділ повітів на райони і робітників на **категорії, ось так:**

Райони	Категорії сезонових робітників		
	I	II	III
I	20 зол.	24 зол.	28 зол.
II	16 зол	20 зол.	24 зол.

Винагороду сезоновим робітникам платить працедавець що-місяця з долини з тим, що загримує впродовж 2-ох місяців 50% грошевої виплати як кавцію, що її виплачує робітникові найпізніше останнього дня сезону. Крім того **сезонові місцеві робітники дістають** квартально з долини: 100 кг. жита, 30 кг. пшениці, 30 кг. ячменю і 400 кг. бараболь з тим, що бараболі можна видати щойно в осени. **Замісцеві сезонові робітники дістають тижнево з гори:** 15 кг. картофель, 3 і пів л. незбираного молока, 3 і пів кг. житної муки, 1 кг. пшеничної муки, 1 кг. каші, 1/4 кг. солонини і 1/4 кг. соли. За згодою можна змінити устійнені натуралії на інші. Збіжжа мусить бути добре, здорове та чисте. **Крім того сезонові замісцеві робітники дістають спільне помешкання,** окреме для мужчин, окреме для жінок, **спільну кухню, пральню, безплатний опал, світло і потрібне начиння до варення та їди. На 25 робітників припадає одна кухарка,** яку оплачує працедавець з тим, що вона тоді звільнена від іншої праці. **Кошти подорожі до місця праці платить працедавець,** а сезоновим замісцевим робітникам, які працювали в одного працедавця цілий сезон, працедавець платить теж кошти поворотної подорожі. Все потрібне робітникам приладдя до праці дає працедавець безплатно з тим, що його мусять звернути по скінченій праці.

Інші рільні робітники, які годяться працювати лише час від часу на деякі дні дістають винагороду не меншу ніж постійні денні робітники.

ВИНАГОРОДА ЛІСОВИХ СТОРОЖІВ.

Лісові сторожі, які заняті в лісі нижче 250 га, дістають 120 зол. річно; понад 250 га. 140 зол. річно. Винагорода платна квартально або місячно з долини. Крім того дістають 1,8 га. доброго, або 3,2 га лихого грунту під засів збіжжа. Замісць грунту дістають 12 сот. заняті в лісах нижче 250 га) або 14 сот. твердого збіжжа (в лісах вище 250 га), 32 сот. бараболь або 30 а поля під бараболі. Далі мають право тримати 2 корови з телятами до 6-ох тижнів і дістають пашу для худоби. Вкінці дістають опал, безплатне помешкання, 8 днів відпустки річно. На випадок смерти жінка і діти мешкають ще пів року безплатно і дістають винагороду за один квартал.

Тепер кружки і філії „Сільського Господаря" повинні якнайшвидше зорганізувати українських рільних робітників в окремі секції охорони праці і подбати про те, щоб ніде не використовували наших робітників. Якщоб ми цього не зробили, страшну нужду українських рільних робітників використають напевно комуністи та польські людовці та не завагаються довести навіть до крівавих заворушень — як виявили минулорічні події в Комарнинщині та Кречовичах, щоб лише збити свій політичний капітал.

—o—

ЧОМУ КНЯЖНА ЕТОЛ НЕ ХОЧЕ САМОСТІЙНОЇ УКРАЇНИ?

ЖЕНЕВА. (Офінор). В Льондоні відбувся недавно другий „Конгрес миру і приязни до СССР", якому большевицька преса, зокрема „Ізвестія" робили шалену реклямy. Цей часопис підкреслює, що на конгресі поруч з совітським полпредом і політиками виступили й англійські професоюзні діячі і консервативні посли та навіть церковники. Ідея конгресу обеднала всіх його учасників від Ромен Роляна до княжни Етол, від Вандервельде до епископа Кентерберійського. Число учасників перевищувало вдвоє торішне; заступали вони організації з числом членів 2.834.608 осіб, в тім числі 25.000 учителів. З гордістю справжніх холопів, що вирізали власних панів, підкреслюють „Ізв.", що „присутність княжни Етол викликала загальне зацікавлення. Голова представив її конгресові як людину, що думає реально і дає належну оцінку німецької загрози. Вона так пояснила свою участь у конгресі: При зрості політичного напруження в Европі ми повинні зробити все можливе для обеднання всіх, що можуть забезпечити вдержання миру, захистити країну і її волю. Ще до приходу Гітлера до влади деякі елементи намагалися устійнити звязки з нею (себто з княжною) та просили її приняти участь в русі за відокремлення України від СССР. Вона відмовилась, бо їй був відомий зміст книги Гітлера „Моя боротьба" та зрозумілі його наміри. Після цієї відмови її оголосили совітською агенткою. Але вона відмовляється й тепер брати участь в протисовітськім поході...

(Такі випадки, як з княжною Етол — це характеристичні приклади снобізму та яскраві прояви аристократичного „спліну". Така багатирка-аристократка так орієнтується у проблемах Східної Европи, як напр. пересічний українець у віроісповідних спорах на терені Тибету. Але це не перешкаджає їй промовляти з великою самовпевністю. Вона має слушність остільки, що її погляди та роля всіх подібних їй совітофільських однодумців на хід подій і правдиве обличчя Сходу Европи не мають і не матимуть найменшого впливу).

—o—

Повітова лугова конференція у Львові

Повітова конференція Лугів львівського, жовківського, бобрецького і городецького повіту відбулася у Львові 26. березня ц. р. Конференцію відкрив голова Великого Лугу д-р Роман Дашкевич, що ствердив зріст Лугової Організації і щораз прихильніше становище українського громадянства до Лугів. Сьогодні істнують 753 Луги на місцях. Це нині найсильніша спортова організація українського народу. Але члени її мусять бути здисципліновані, щоб зустрінути гідно найближчі події.

Про Краєве Лугове Свято, що має відбутися 30. травня ц. р. у Львові, виголосив реферат ред. Роман Голіян. Цьогорічне свято буде получене з посвяченням лугового прапору. Це наказує добре підготовитися до свята та засвідчити перед власним народом і чужими чинниками лугову ідейність, дисципліну і гарний зверхній вигляд.

У звязку зі святом обговорював голова д-р Р. Дашкевич справи повітового інструкторського курсу у Львові та взивав делегатів, щоб усі Луги вислали своїх представників на цей курс.

Про події в Головній Старшині Великого Лугу і львівського Лугу реферував ред. А. Курдидик. В дискусії над цією справою висловлювали промовці свої погляди, після чого одноголосно осудили деструктивні заходи ріжних людей і висловили довіря Головній Старшині та спеціяльно голові д-рові Р. Дашкевичеві.

Про міжнародне положення й українську визвольну справу реферував ред. Р. Голіян. Він звернув найперше увагу на ідеольогічну велику боротьбу, що її ведуть комуністи в цілому світі. Вияснював ґенезу „людових фронтів" у багатьох державах. Промовець ілюстрував свої тези прикладами із сучасної Еспанії та Франції. Доказував можливість громадянської війни у Франції та загально-европейської війни. Насвітлював також нинішні політично-стратеґічні союзи в Европі та воєнні настрої серед усіх народів.

Про внутрішню ситуацію українського народу і політику Української Парляментарної Репрезентації говорив посол В. Целевич. Завдання нашої політики спирається на двох основних засновках: 1) втримати український нарід, як незалежну національну індивідуальність, при самостійному національному житті, 2) підготовити його до здобуття власної держави. Наша власна держава може повстати тільки з чинної боротьби з Совітами, на руїнах червоної чи білої Москви. Становище політичного проводу до Лугової Організації позитивне. Провід підтримує її та старається добути Лугові права військового вишколу.

Вислухавши реферати, конференція висловила довіря У. П. Р. та рішила просити наші політичні чинники і Головну Старшину Великого Лугу вжити всіх необхідних заходів, щоби при реорганізації Уряду Фізичного Виховання і Військової Підготови в цілій державі надано Луговій Організації права військового вишколу.

Окрема резолюція звучить: „Вислухавши реферат про комуністичну небезпеку, конференція взиває всіх луговиків до боротьби з комунізмом найбільшим ворогом українського народу".

Наради закінчив голова Великого Лугу д-р Р. Дашкевич, взиваючи делеґатів до праці на місцях у тому напрямі, щоб з Лугової Орґанізації виросли лави ідейних, свідомих і здисциплінованих громадян. Відспіванням лугового і національного гимну закінчили делеґати кількагодинні наради.

По широкому світі.

Японська фльота зібралась на китайських водах на висоті Тсінтао, щоби перевести маневри.

Населення Іраку добачує в турецько-іракійсько-персько-афганському порозумінні невдачу британського пляну панарабської унії.

Египетський комітет національної оборони на основі рішення уряду почав переговори з англійськими промисловими колами у справі розбудови египетського военного промислу. Коштом 1,200.000 египт. фунтів повстануть у Египті перші фабрики крісів, муніції, літаків і ґазових масок, що розбудуються з варстатів.

Совітського амбасадора з Парижа В. Потьомкіна заіменували заступником народнього комісаря закордонних справ.

200 манджурців стануло перед военним судом у Мукдені під замітом змови проти Манджурії та Японії. Частину з них покарали смертю, частину довгою вязницею, решту увільнили.

Папський нунцій у Берліні відбув нараду з директором німецького міністерства закордонних справ про недавну енцикліку.

Німецька тайна поліція розвязала т. зв. „Союз анабаптистів" у Гессені.

На коронації британського короля Японію репрезентуватиме брат мікада князь Шішібу, Німеччину — маршал Бльомберґ.

НОВИНКИ.

— **Т-во „Акад. Хор Бандурист" у Львові** з нагоди 30-ліття свого істнування (1906—1936) рішило видати ювилейний альманах. З цією метою звертається до бувших членів Т-ва, щоб надсилали матеріяли (фейлетони, спомини й ін.) і збірні знимки, — а до Вп. Панів Дириґентів Хору і Вп. П. Ів. Тиховського, першого голови, д-ра Я. Карпевича, 25-го голови, щоб ласкаво переслали свої знимки на руки п. Шухевича Юрія у Львові, вул. Косинерська 18а, найпізніше до дня 25. квітня ц. р. Кошти пересилки та прислані знимки зобовязується Т-во якнайскорше звернути. — Львів, 25. березня 1937. — Редакційна Колеґія. 529 2—[illegible]

— **Загальні Збори** Кооп. Українське Народне Мистецтво у Львові відбудуться в пятницю дня 2. квітня ц. р. в годині 5-тій попол. в льокалі „Труду" (Клюб). Численно явитись Членів просить **Надзірна Рада.** 554 1—2

— **Відвідайте всі Показ можливостей розбудови рідного промислу,** що відбудеться у Львові при вул. Костюшка ч. 1а. I. пов. в днях від 28. березня до 5. квітня 1937., в годинах від 10. рано до 8. веч. Вхід **другою брамою** (1а) як до „Нового Часу". Вступ за добровільними датками. 3—7

— **Пригадуємо,** що Ширші Сходини Членів Філії Союзу Українок відбуваються кожного тижня в четвер в год. 7-ій в домівці при вул. Сикстуській ч. 46. У програму сходин входять цікаві реферати на ріжні теми. Подаємо до відома, що 1. IV. відбудеться реферат Вп. Лідії Горбачевої про Лесю Українку. Просимо численно явитися. Гостям раді! 552

— **В Українськім Лікарськім Т-ві** чергові сходини членів у пятницю дня 2. квітня ц. р. в год. 7. вечором. Д-р Я. Малис і д-р Я Криштальська матимуть виклад на тему: „Хірурґічна Казуїстика Народньої Лічниці" з демонстрацією рентґенограмів" 551 1—1

— **Комітет** показу „можливостей розбудови рідного промислу" повідомляє, що в програму показу ввійде конкурс мистецьких реклямових афішів. Афіші приймається ще до пятниці 2-го квітня ц. р. вечором. 555

— **Югославинський хор у Львові.** 8. квітня приїде до Львова славний югославинський хор „Обилич“, заснований у 1884 р. Свою назву взяв він від Милоша Обиличі, героя та співця з Косового Поля. Проводять цим академічним хором завсіди визначні професори музики, композитори та диригенти. Тепер проводить ним проф. університету д-р А. Леко. Хор їздить часто по Европі. Від 1925 р. був у Греції, Відні, Чехословаччині, Швайцарії, Мюнхені, в Румунії та Болгарії. У Мюнхені на фестивалю студентських хорів з усього світу дістав першу нагороду.

— **З радія.** Празька радіостація (470) передає в суботу 3. квітня вокальний концерт українських народніх пісень. Початок концерту в год. 20.20. — Львівська радіостація передає в суботу 3. квітня народні пісні з грамофонових плит, м. ін. М. Колесси: 1) „Ой дуб на дубі“, 2) „Коломийка“, 3) „Вже більше літ двісті“ в виконанні хору „Сурма“. Початок в год. 15.25.

— **Броди відсвяткують Шевченкові Роковини** концертом у дні 4. квітня, що його уладжує філія Т-ва „Просвіта“ в Бродах. Концерт відбудеться в салі музичного товариства при співучасти хору Бояна і опер. співака А. Гаєка. Початок концерту в год. 19. веч.

— **Закладають нові „Кулка рольнічі“ в Чортківщині.** Останніми часами урухомлено крамниці „кулок рольнічих“ у Колиндянах і Білій чортківського повіту. Крім цього засновано нове „кулко рольнічє“ в Білобожниці. При всіх крамницях „кулок“ зорганізовано скуп яєць. У Колиндянах мають у найближчім часі урухомити касу Стефчика та зорганізувати курс садівників. — Видно, що наклики польських провідників до реорганізації та закріплення польського економічного життя реалізують поляки у першу чергу по українських селах.

— **Нові поштові агенції.** В поштовій агенції в Незнанові завели телеграфічну й телефонічну службу в означених денних годинах. Таку саму службу заведено в поштовій агенції в Небещанах сяніцького повіту.

— **Напад на гр.-кат. пароха.** На гр.-кат. пароха в Котузові пов. Підгайці, о. Степана Саса, що вертався з поблизького села Заваниці додому, напали невідомі осібняки та стріляли з обрізу. Стріли хибили. Причини покищо невідомі.

— **Причини самогубства адвоката д-ра В. Левицького.** Трагедія в Рогатині, яка скінчилася самовбивчою смертю д-ра В. Левицького, скоїлась на тлі подружніх непорозумінь. Покійний, старший уже, 50-літній мужчина мав майже на половину молодшу жінку, якій закидав подружню невірність. Трагічного дня п-і Левицька, побоюючись схвильованого сваркою чоловіка, вибігла з дому. За нею вибіг д-р Левицький і стріляв двічі з револьверу. До матері підбігла мала донечка, якій ранена веліла піти подивитись, що робить батько. 15-літнього сина Левицьких не було в дома. Важко раненій дав першу поміч лікар д-р Мельник, після чого відвезли її до лічниці у Станиславові. Покійний застрілив себе негайно після стрілів до жінки. В Рогатині перебував д-р Левицький всього 2 місяці. Був він співробітником гетьманського „Хліборобського Шляху“ та великим звеличником б. гетьмана П. Скоропадського.

— **Напад на жидівську родину.** В Карлові пов. Снятин в ночі 28. ц. м. напали невідомі справники на дім торговця збіжжям Мойша Куглера. Напасники нічого не заграбили, бо втікли сполошені криком домашніх. Втікаючи застрілили Куглера і його жінку Ету.

— **Краєва хроніка.** Василь Терлецький з Горожанни Великої, літ 67, ідучи до тамошньої кооперативи по закупи дістав на вулиці удар серця і вмер. — В Бортковій пов. Золочів двох шуринів Гриць і Михайло Рибаки напали на Михайла Онишкова і побили його так важко, що він по 10 годинах умер. — Двох невідомих людей узброєних вилами, вдерлось до В. Малецького, селянина в Озірці к. Підгорець і стероризувавши його забрали 25 зол. і одяг вартости 40 зол. — Божевільна Марія Наум, літ 40, із Дернова, кинулась під поїзд, який їхав із Камінки Стр. до Львова. Поїзд переїхав її на смерть. — На дім Музія Горвата з Волиці пов. Підгайці напали якісь замасковані люди і застрашивши шинкаря та присутніх у коршмі людей стрішаками, пограбили к. 50 пляшок горівки та тютюну. Відтак утікли до близького лісу. — Невідомий справник підпалив шувар на ставі в Тернополі на шкоду Селіга Амаранта. Згоріло к. 20.000 квадр. метрів шувару. — Казимирі Старчевській, жінці інжиніра зі Станиславова, невідомий справник вирвав на вул. Голуховського торбину з грішми і втік.

— **Міс Европа 1937.** Славна своїми перемогами на леді, найкраща совгарка Европи — Соня Геніє, дістала ангажмент до Голівуду. Вона виглядає як дівчинка, хоч має 25 літ, рум'яна, свіжа, правдива дитина природи. Тепер в Америці прийшла мода на природу. Виглядати якнайприродніше це ідеал жінок, зовсім так само, як довгі роки ідеалом були жінки найштучніші, з усіма прикрасами мистецтва на обличчі, в одязі і поведінці. Та ось приїхала молода шведка і відразу її зробили ідеальним типом. Міс Америкою на 1937 р. У Голівуді Соня Геніє купила собі маленький білий домик, зробила собі совганку із штучного леду і почала показувати, що вміє. Колись у Льондоні вчилася вона танців у славної Карсавіни, партнерки Ніжинського. Думка про те, що вона мусить стати артисткою, не покидала її ніколи. Її перша фільма в Голівуді мала незвичайний успіх. У Ню Йорку всі кіна поробили маєтки на цій фільмі. Водночас найшла вона вже якогось чудового нареченого і впевняє, що є найщасливішою дівчиною у світі. А це щось значить!

— **Несподівана смерть англійського письменника.** Помер визначний англійський поет і драматург Джон Дрінквотер, у 53. р. життя. Його драма „Абрагам Лінкольн“ мала теж великий успіх на чужих сценах. Кінове виробництво Ворнер і Брос замовили в нього недавно сценарій фільми з нагоди коронації нового англійського короля. Тема не була легка. Культурний англійський письменник не міг дозволити собі на дешеву агітку, як це бачимо постійно на фільмах, де виведені сучасні володарі наших країв. Дрінквотер показав на екрані, як він сам до цієї праці забирається і вивів з цієї нагоди цілий ряд визначних англійців, таких як Чемберлен, Бернард Шов і леді Астор, з якими радиться, як до такого сюжету підійти. Ці ріжні особи висловлюють ріжні погляди з цього приводу, ми чуємо їх з екрану і маємо інтелігентну, нешаблонову інтимну песу. Характеристична річ, що безпосередньо після генеральної проби згаданої фільми, на яку автор запросив гурт своїх приятелів, він несподівано вмер. Його зустріла та сама доля, що виведеного у цій фільмі Чемберлена.

— **Уродини четвертачків.** Якась жінка в місті Сток Нювінгтоні породила четвертачків — три доньки і одного сина. Одна донька зараз померла, син 24 години по народинах, а двоє дітей живе.

— **Стрільно з часів світової війни вбило цілу родину.** Недалеко місцевости Греве ді Папідопулі вибухло гарматне стрільно, яке лежало в землі ще від світової війни. Від вибуху згинув 40-літній хлібороб і двоє дітей. Третю дитину вибух важко ранив.

— **Снігти й морози в Німеччині.** Підчас латинських Великодніх Свят Німеччину навістили снігові та морози. У сніжних заспах застрягали авта. Буревій позривав багато телефон. проводів. У Штральсунді перервала заметіль трамваєву комунікацію. У Мюнхені була правдива зимова погода — сніг і легкий морозик. У гірських околицях було 9—14 ст. морозу.

— **Вінчання кн. Віндсору у Франції.** Авас повідомляє з Відня, що кн. Віндсору має замір залишитись в Австрії до кінця квітня. Відтак виїде до Франції, де імовірно відбудеться його шлюб із панею Сімпсон. При кінці травня молода пара думає вернутись до Австрії, де мешкатиме довший час на замку Вассерлеонбурзі в Каринтії.

— **Причина вибуху газів у Ню Льондоні.** Державний секретар хліборобства Волес проголосив висліди слідства, що його вели у справі вибуху в Ню Льондоні. Звідомлення слідчої комісії стверджує, що катастрофу спричинив вибух газів, які добувались із пивниць шкільних будинків. Вибух спричинила іскра електричного мотору. Одначе звідомлення не подає, чи гази, які нагромадились у пивницях, втікали зовсім природню зі землі, чи втікали з причини лихого получення газових руp.

— **Ріжні вісти.** У паризькій міській раді зголошено внесок, щоби одну з вулиць назвати іменем О. Чемберлена. — Льондонські часописи повідомляють, що підчас похоронів Остіна Чемберлена звертав на себе увагу вінок від групи шоферів таксівок із таким написом: На честь пасажира, який мав завжди ласкаве слово для шофера. — В Такомі (Зл. Держави) будують воєнний аеродром, який коштуватиме 5 мільйонів долярів і буде найбільший у світі. Його обслуговуватиме 200 старшин і 1.100 вояків. — В Тегака (Мексик) комуністи захопили цілий ряд фарм і кілька тисяч чужої худоби. Проти них вислали цілий полк піхоти. — У Ленінграді помер на удар серця совітський фільм. актор В. Максимов. — В радовім інституті на Бульовці у Празі украв хтось 10.55 міліграмів раду в платиновім опакуванні. Вартість украденого раду є 16.985 чеських корон. — З костела св. Франціска в Празі вкрали стариний хрест, виконаний з бронзового, оріхового дерева, лямованого сріблом. На перехресті рамен уміщена маленька, овальна, позолочувана коробочка з останками св. Хреста.

—o—

З нових книжок.

Dr. Wladimir Zaloziecky. **„Byzanz und Abendland im Spiegel ihrer Kunsterscheinungen“.** Salzburg—Leipzig. 1936. ст. 104.

На цю книжку, що появилася недавно, находимо кілька відгуків у німецькій пресі. „Прагер Прессе“ пише: „Наукова підстава, велике знання цієї ділянки і подивугідне опанування предмету дозволяють на нечисленних сторінках відтворити собі духовий історичний образ доби, якої на око такі далекі проблеми нині у великій мірі стали актуальні.

У літературному додатку до „Германії“ находимо цілу статтю на тему „Византії та Заходу“, в якій автор наводить теж погляд д-ра В. Залозецького про византійські впливи у будові західної церкви.

У католицькому деннику „Базлер Фолькс блят“ у відділі нових книжок автор рецензії звертає на актуальність византійського мистецтва та на докази книжки д-ра Вол. Залозецького щодо римських світських впливів на стиль константинопольської Гагія Софія.

„Тіролер Анцайгер“ уважає книжку д-ра В. Залозецького цінним причинком до дослідів у царині досі мало прослідженій.

Доповненням до згаданої книжки можна вважати нову велику студію д-ра В. Залозецького в нім. мові „Софійська церква у Константинополі та її становище в історії західноевропейської архітектури“.

Присилайте передплату!

Дописи.

ГОРОДОК.

Загальні збори Українського Кооп. Банку-Каси „Поміч“. Дня 21. III. ц. р. відбулися в салі власній загальні збори членів Украінбанку-Каси „Поміч“. На збори явилося на понад 600 членів всього несповна 40 осіб. Збори відкрив голова президії о. Епіфаній Роздольський. Касовий звіт та біланс предложив директор Стефан Лаптута. Загальні обороти Каси збільшилися в порівнанні з минулими роками, все таки Каса має довги з давніших літ та мусить оплачувати грубі відсотки від позичених квот на закупно площі, яку перед кількома роками набула. (Вона не приносить їй ніякого доходу, тому на підставі ухвали Надзірної Ради постановлено площу продати. Щоб вона не попала в чужі руки, заснувався комітет, який хоче викупити площу, щоб опісля на ній станув Народній Дім). Загальний біланс у порівнанні з попередніми роками додатній. Удїловий капітал від 1935 р. збільшився на 1.102 зол. і виносить 6.972 зол.; вкладок було на суму 24.735.12 зол., позичок видано на суму 19.625 зол., кошти спору 2.182 зол., довжники 3.088 зол., адміністрація 1.082 зол. Дохід з домівки 1.792 зол., розхід на її удержання 1.235. Відсотки 1.962.81 зол., сплачено 4.532 зол. Біланс за 1936 р. виказує 1.487 зол. страти, яку рішено покрити із запасного фонду. Загальний оборот каси за 1936 р. 58.000 зол. Відбулося 21 засідань президії, 12 виїздів на села в справі пропаганди дрібної ощадности. Після відчитання звіту люстратора РСУК адв. Карачевським та звіту контрольної комісії інж. Паламарчуком признано дирекції Украінбанку абсолюторію. Опісля приступлено до ухвалення бюджету на рік 1937. Тут прийшло до дуже неприємної сцени між двома місцевими інтелігентами, які не щадили собі взаїмно вєлких епітетів, що викликало згіршення серед присутнього селянства. Після ухвалення бюджету на 1937 р. (зі стратою!) та доповнення вибору трьох членів Надзірної Ради закінчено збори.

СОКАЛЬЩИНА.

У 25-ліття праці о. дек. Івана Кашубинського. Дня 11. березня ц. р. угринівське громадянство величаво відсвяткувало ювилей з приводу 25-літньої душпастирської і громадянської праці свого пароха, о. декана Івана Кашубинського. В супроводі процесії прибув о. Ювилят до церкви, в якій торжественну Службу Божу в його намірені відправив о. Й. Пшепюрський з Хороброва при співучасти о. К. Степишина з Опільська і Т. Вілевича з Нисмич, як диконів. Проповідь про заслуги о. ювилята на церковній і народній ниві виголосив о. М. Ріпецький з Люох. Ювилейне торжество закінчилося в церкві відспіванням „Многая літа" і католицького гимну: „О, спомагай нас". Пополудні відбулась у великій, гарно прибраній салі Народнього Дому ювилейна академія з багатою, умілo підібраною і добре виконаною програмою. Академія почалась хоровим „Привітом", що його відспівав місцевий мішаний хор під диригентурою п. Клима Смулки. Опісля від Братства св. о. Николая, яке дало почин до уладження свята, повитав о. ювилята Дем'ян Гнатюк та передав йому від членів Братства гарну памятку-образ „Тайної Вечері" у золочених рамах. По тім привіті зложив щирі побажання о. деканові місцевий кольтор Е. Рильський. На дальшу програму зложилися: три хорові продукції мішаного хору: „Послухай глас" і кантати о. Кишакевича й Копка, декламації відповідних віршів, які виголосили зворушливо: 6-літня Марійка Вербівська, хлопець Василь Марчук і дівчина Галька Вербівська та численні привіти. Представники всіх місцевих культурно-освітніх та економічних товариств витали щирими словами ювилята та у своїх привітах вказували на ту працю, що її о. парох Кашубинський у часі свого 25-літнього побуту в Угринові вложив у розвиток усіх установ. Від читальні „Просвіти" промовив Семен Павлюк, що підкреслив заслуги ювилята для місцевої читальні та коло будови величавого, поверхового Народнього Дому. Як памятку від угринівських культурно-освітніх та економічних установ вручив промовець о. ювилятові книжку: „Історія Легіону У. С. С.". Представниця Кружка Союзу Українок, В. Кашуба, після щирого привіту передала ювилятові по мистецьки вирізьблений національний герб. Від волосної управи витав о. ювилята війт Воробець з Хороброва. Вкінці від деканального духовенства зложив привіт о. Й. Пшепюрський та побажав о. ювилятові, щоби ще довгі літа у кріпкому здоровлю міг трудитись для добра нашої Церкви і народу. Учасники академії відспівали о. ювилятові гімке „Многая літа". Глибоко зворушений о. декан Кашубинський подякував усім за уладження такого величавого ювилейного торжества. Відспіванням національного гимну закінчилася академія, яка залишиться для всіх учасників незабутнім спомином. Найбільше труду при її влаштуванні поклали п. Клим Смулка і богослов Іван Гнатюк. По академії о. ювилят з ріднею і запрошені гості провели мило час на принятті в гостинному домі місцевого дяка, п. Олександра Гнатюка, який вже 52 роки трудиться при угринівській церкві та є щирим співробітником о. ювилята.

КОЛОМИЯ.

Організація українців м. Коломиї відбула в неділю 21. III. в салі Нар. Дому свої річні сходини під проводом голови президії Організації д-ра Івана Туринського. Всі місця заповнило міщанство (в більшости жіноцтво) — головно молоде. Далеко менше було старших, а ще менше інтелігенції, начеб вона такої організації не потребувала. Найбільш праві (105-відсоткові) і ліві елементи (кандидати на організаторів „людового фронту") бойкотують організацію від самого початку. Тільки всього, що беруть участь у загально-національних маніфестаціях (листопадові свята), пезатим зберігають своєрідну чистоту політичної ідеольогії й тактики. — У привітному слові представив голова осяги цілорічної праці організації в загальних нарисах, опісля прочитано протокол минулорічних сходин; дальше поодинокі референти дали повніший образ діяльности Організації: дир. Д. Бойчук зложив звідомлення секретарське, інж. М. Микитюк організаційне, дир. М. Мацкевич касове, дир. Пашкевич контрольне. Звідомлення виказали, що праця президії організації, яка обіймала внутрішні українські справи: 1) запевнення належного контингенту українським народнім школам, державним і приватній — ведене під гаслом: кожна українська дитина до української школи!; 2) зорганізування зимової допомоги дітям бідних і безробітних родичів; 3) скоординування діяльности поодиноких товариств для взаємної допомоги в культурно-освітній праці на терені міста; 4) гідні й маніфестаційні виступи в загально-національні святочні дні і загально-міські (оборона українських інтересів на терені міської ради й магістрату) мала деякі поважніші успіхи в одній напрямі більші (точка 4), в інших менші. Труднощі насуваєло стримане відношення деяких гуртів інтелігенції до самої організації та інертність національно й політично несвідомленої частини міщанства. В дискусії висунено потребу втягнути маси міщанського жіноцтва до національних культурно-освітніх організацій, головно до Союзу Українок (О. Кисілевська), втягнути старше міщанство до читалень „Просвіти", в яких гуртується переважно молодь, щоб батьки користали з читалень нарівні з дітьми (дир. В. Микитюк), зрозуміти й підтримувати міщанські потреби й вимоги (м/щ. Рощибюк), освідомлювати передовсім молодь, щоб за марні надії на покращання особистих інтересів не зраджувала своєї церкви й не відпадала від свого народу (о. Кисіль), вкінці посилити акцію, започатковану минулого року. Опісля вибрано президію організації в минулорічному складі та вложено на неї обовязок скликувати ширші сходини членів бодай що два місяці для обговорювання й висвітлювання злободенних боляток національного та громадського життя коломийських українців. Поважний хід нарад закінчено відспіванням національного гимну.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Реміснича молодь Шевченкові. Учні фахової доповняючої школи Т-ва „Рідна Школа" вшанували память Шевченка святочним концертом, що відбувся 23. березня ц. р. в салі оо. Василіян. Програма була дуже скромна, проте виконана дбайливо. Слід підчеркнути, що це був перший публичний виступ учнів цієї школи. Свято почалось відспіванням „Заповіту". Реферат про життя і творчість Шевченка відчитав Байдала В., уч. III. кл. Хор під управою п. Зубрей Ірини виковав дві пісні: „Отамане, батьку наш", „Утоптала стежечку". Уч. III. кл. Нога з чуттям та з повним зрозумінням віддеклямував поему „До Основяненка", а уч. I. кл. Стиранка „Тарасову ніч". Вкінці була виставлена пєса „Тарас у дяка". Свято закінчив промовою управитель школи. Свято випало гарно і було дуже симпатичне. Слід підчеркнути, що виконавці програми, учні-термінатори, працюючи по вісім годин денно по різних варстатах, а три годині в школі, вложили у підготову свята багато труду та посвяти. За влаштування цього свята і взагалі за працю над національним вихованням майбутніх наших майстрів ремісників належить дійсне признання Старшині Повітового Кружка „Рідної Школи", в першу чергу голові д-рові Рибакові та Управі школи. На святі крім учнів фахово-доповн. школи і кількох осіб зпоміж громадянства не було майже нікого. Побажатиб, щоб перемиське громадянство ближче зацікавилось цією школою та своїми дрібними датками помогло їй виконати своє завдання.

Рідно-шкільна анкета. Старшина Пов. Кр. „Рідної Школи" в порозумінні зі всіми товариствами, що ведуть культурно-освітню працю, як Просвіта, Сільський Господар і Союз Українок, скликала на день 26. березня ц. р. повітову рідношкільну анкету в справі зорганізування курсу для інструкторів культурно-освітньої праці та для дитячих садків. Анкету відкрив проф. Гонтарський Іван, що в довшому рефераті зясував значіння культурно-освітньої праці у західно-европейських народів та зокрема в українському народі. Метою культурно-освітніх товариств є приготовити спеціяльних інструкторів, які вміло та розумно потрапилиб вести культурно-освітню працю на місцях, щоб виховати нове покоління. Покоління культурне, освічене, національно свідоме, здорове тілом і духом, яке розуміло би своє завдання, яке для народу віддало би все. В дискусії забирало голос багато громадян, які з огляду на вагу справи домагалися, щоб цей курс відбувся якнайскорше та висказували побажання, щоб Пов. Кр. „Р. Ш." скликував частіше такі наради. К-н.

—o—

Спорт.

ПЕРЕМИШЛЬ. **СЯН — ЧУВАЙ 4:3 (1:1).**

Сян осягнув черговий блискучий успіх: перемогу над Чуваєм, дружиною Окружної Ліги. Перемога була зовсім заслужена. В Сяні грала дуже добре оборона й напад. Сян грав доволі слабо. Сильну перевагу осягнув Сян після перерви, коли він вже якийсь час навіть 3:1 (одних правильних воріт суддя не признав). Ворота для Сяну здобули Пертика, Турко, Федорович II і Гібалевич. Суддював п. Ґузек слабо.

СТАНИСЛАВІВ. **Гірка — Пролом 5:2 (2:1).** Ворота для Пролому добув Андрийшин.

СТРИЯ. **Погонь — Скала 10:0.** Скала без тренінгу і грала в ослабленому складі.

МОСТИСЬКА. **Чувай — Скала 1:0.**

МЕДИКА. **Стшелец — Веселка 3:1.**

ЗАКОРДОННІ ДРУЖИНИ В ПОЛЬЩІ.

ПОЗНАНЬ. **Варта — Уніон Обершене Вайде (Берлін) 4:2.**

КРАКІВ. **26. 3. Ф. Ц. Він — Краковія 2:1; 29. 3. Ф. Ц Він — Краковія 3:1.**

КРАКІВ. **Немзеті — Висла 1:0.**

КАТОВИЦІ. **Рух — Немзеті 5:3.**

ЛОДЗЬ. **Уніон Обершене Вайде — Л. К. С. 1:1.**

ІНШІ ВИСЛІДИ.

ЛЬВІВ. **Знесінчанка — Ґрафіка 2:1; Погонь I б — Львовянка 12:2.**

КРАКІВ. **Гарбарня — Ґжеґужецький 8:0.**

ЗАКОРДОННІ ВИСЛІДИ.

ВІДЕНЬ. **Ференцварош — Австрія 7:2; Рапід — Гунґарія 3:2; Ференцварош — Рапід 4:2; Австрія — Гунґарія 4:2.**

БРАТИСЛАВА. **Кішпешті — Наход 8:2.**

ЛЮКСЕМБУРҐ. **Бочкай — Люксембурґ 4:2.**

БОКС.

ВАРШАВА. **Польща — Мадярщина 10:6.**

ТЕХНІКУМ
СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ
ФАХОВА ДВОРІЧНА ПОЗАОЧНА ШКОЛА
при Українському Технічно-Господарському Інституті в Подєбрадах.

В програму навчання входять: математика, фізика, хемія, креслення, політична економія, теорія кооперації, рахівництво, машинознавство, хемічна технольоґія води, технольоґія палива, практична електротехніка, організація підприємств, складання кошторисів, калькуляція, консервація та технічне переброблення садовини й городини, олійництво, миловарство, будівництво, вироблення цегли та дахівки, бетонові вироби, млинарство, вироблення масла та сирів, маргарину, свічок, етерових олій, цукроварство, крохмальництво, броварство, винарство, ґуральництво, опетарство, гарбарство та кушнірство, холодільна справа, штучні гноїва.

На Технікум приймаються особи не молодше 17 років з освітою, яка відповідає 4 клясам гімназії або подібної школи.

По закінченню Технікум і складенню іспитів видаються свідоцтва на звання „техніка сільсько-господарської промисловости".

Проспекти з умовами студій і таксами за навчання безплатно. Звертатися на адресу: Ukrajinský Technicko-Hospodarský Instytut. Podebrady, Tchecoslovaquie.

На ту саму адресу надсилати прохання й запити в справі студій на 4-річному Високошкільному **Економічно-Кооперативному Відділі**, 3-річній **Високій Школі Політичних Наук**, 2-річних курсах **Українознавства**, Високих Курсах **Громадської Агрономії**, 1-річних курсах **Бухгальтерії**, та короткотермінових курсах мов, пасічництва, садівництва, консервації й технічного переброблення садовини й городини, оброблення шкіри, миловарства, фотографії, радіотехніки, птахівництва, городництва та американського промислового пасічництва.

ВІДБИВАНКА.

У. С. К. Зоря — Дрор 2:0 (15:6, 15:9). Успіх молодих українських змагунів над реномованим противником, жидівською дружиною, одною з найсильніших у Львові.

—o—

Нові книжки й журнали

КНИЖКИ.

о. Іриней Назарко ЧСВВ.: ЕВХАРИСТІЯ Й КУЛЬТУРА. Накладом Марійського Т-ва Молоді у Львові. Львів 1937. Стор. 40, ф. 8°. Ціна 50 сот.

С. Гірнякова: НАШІ РОЗМОВИ. Накладом автора. Струсів. Стор. 16, ф. 8°.

Фотій Мелешко: ОСТАННІЙ, драма на 4 дії. Прага 1936, ст. 96

ЖУРНАЛИ.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ, місячник. Львів, 15. березня 1937. Р. XIII. Ч. 1. Зміст: Біланс. — Інж. Е. Врецьона: Великі фабрики чи малі варстати? — Інж. С. Павлик: Олійний промисл. — Інж. Р. Білинський: Показ можливостей розвою нашого промислу. — Технічно-господарський оглад. — З життя Українського Технічного Т-ва. — Перепис інженерів. — Звіти і рецензії. — Бібліографія.

ТРИЗУБ, тижневик. Париж, 21. березня 1937. Р. XIII. Ч. 11.

МІСІОНАР Пресвятого Ісусового Серця. Жовква, квітень 1937. Р. XE. Ч. 4.

СЛУЖБОВИК. Львів, березень 1937. Р. XIV. Ч. 3

—o—

На будову шпиталю

ІМ. МИТРОП. АНДРЕЯ

Виказ жертв LIII.

Від 1 I. до 30. III. ц.р. вложили: 210 зол. о. Л. Сембратович Дітройт; 110 зол. зі збірки за календарі; 26 зол. бобр. деканат Романів; по 20 зол. Філія УЛТ. Перемишль, Дністер і З. Копистянська Львів; 14 зол. д-р І. Копач. дохід з брошури; 11 зол. д-р Ткачук Яблонів збірка; 10 зол. Ф. Діямант; 8 зол. пар. ур. Збараж; по 7 зол.: д-р Козакевич Коломия і збірка Кургана на Йордан; по 5 зол.: Ф. Око, Чувай, п. Пільська, Шпрехер, Дружбяк, Желенський, Гресяк, д-р К. Левицький, д-р Волошин, І. Медицький, І. Антонович, Міщ. Союз Кред. Львів і через „Гром. Голос"; по 4 зол. пар. ур. Р. Рісна, о. С. Маслик Лисбохора збірка і Ф. Требчинський Львів; по 3 зол. Декоро, Кред. Тов., Дух. Семинарія, Нар. Канцелярія, Ф. Цішкотин, Авербах, Фройліх, Вайншток, Льотос і харчівня Лиська; по 2 зол. Ф. Курцфельд, Ґорбачевський, Бортник, М. Воробець, Шмагала, Батьківщина, Віктуалія, Назустріч, Уцешський, апт. Кшижановський, Союз Українок, Кузьмич, Веселка, п. Бережанська, Альос, Сільва, Гумбольд, Йосефсберг, Штенцель, Нова Хата, Мета, Самосій, інж. Дрогомирецький, д-р Голубович, Українська Гуртівня, д-р Павенцький, п. Кисілевська, М. Гординська Яворів, І. Стернюк, А. Голубчик і С. Вишний Львів; по 1 зол. Гринчух, Ф. Мотах, Тайхер, Ковак, Кульчицька, Рубінфельд, Легкий, Спорт, Інґвер, Дім Штуки, харчівня Павенцький, Українське Юнацтво, о. Ґорчинський, І. Добрянський і Тарнович.

200 зол. д-р М. Дзерович як рата на V. ліжко. 207 зол. д-р І. Ортинський Прага, 150 зол. Спілка Українських Лікарів Прага, 200 чк. д-р Шлюсар, 50 чк. д-р **Загородний і 20 чк. д-р Загособельний.**

Жіночі торбинки

куфрики, портфелі, портмонетки, валізи, несесери, доручає і направляє по найдешевших цінах робітня римарсько-галантерійна Н. БАРЕР, Львів, Сикстуська ч. 2 побіч фірми Саламандра.

Пятниця, 2. квітня 1937.

6.30 Ранішня авдиція. 6.33 Руханка. 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній дзвінок. 7.25 Програма на завтра. 7.30 Гроші інформації. 7.35 Легка музика з гр. пл. 8.00 Авд. для шкіл: Помора (гутірка). Пісоньки. 11.30 Для старших дітей: Як Варвара пекла великодні баби. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Моцарт зі гр. пл. 12.40 Полуденний дневник. 12.50 Кормлення шкапинят. 14.30 Концерт бандури. 15.00 Господарські вістки. 15.15 Легка музика з гр. пл. 15.30 Львівські біжучі вістки. 15.35 Молодь перед мікрофоном: хор. 15.55 Туристичний інформатор. 16.00 Програма на завтра. 16.05 Ян Габфен грає, гр. пл. 16.15 Гутірка з кошиків. 16.30 Оперові фантазії, гр. пл. 17.00 Краса поморського краєвиду. 17.15 Скрипкові сонати, скр., форт. 18.00 Міськ. пропаганди фіз. осередків. 18.10. 18.20 Спортовий порадник. 18.25 Карпати кличуть. 18.35 Веселі пісоньки, гр. пл. 18.40 Львівські футболісти виступають. 18.50 Огляд хліборобської преси. 19.00 Здобуваю нового приятеля. 19.20 З піснею по краю. 19.45 Оп. фрагменти. 20.00 Концерт орх. військ. маринарки. 20.45 Вечірній дневник. 20.55 Актуальна гутірка. 21.00 Легар: „Двуд'єа" оперетка. 23.00 Сальонова музика у вик. орх.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.03, 88.59, Долари американські 5.28·00, 5.25·50, долари канад. 5.27.50—5.25·00, Фльорени гол. 289.32—287·80, Франки фр. 24.29—24.15, Франки швайцарські 120·50—119·70, Фунти анґл. 25.84—25·68, Гульдени данц. 100.20—99·80. Корони ч. 16.30—15.60. Кор. дан. 115·34—114.50, Кор. норв. 129.83—129.85, Корони шв. 133.28—132.30, Ліри італ. 24.50 — 24.00, Марки фін. 11.41—11.00, Марки нім. 123·00—120·00, Шил. австр. 97.00—96.00. Марки нім. срібні 130, 127.

Акції.

Банк Польський 99·00, 99·50, Цукор 29·25, 29·75, Вуголь 20·50, Ліпьпол 13·75, Норблин 65·00, Стараховичі 33·00, 32·50.

Тенденція неодностайна.

Папери.

3 пов. інвест. 1. ем. 64·50, серія 84·00 2 ем. 53·50, серії 81·50, 5 пр. пов. конв 54·75, 6 дол. купон 55·07, 4 проц. прем. дол. 44·75, 7 стабіл. 368·00, купон 80·69 4 проц. пов. консолід 52·25, 50·50, 50·88 ква ост. др.

Тенденція дещо слабша.

Збіжжя.

Львів, 31. III.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	30·50—30·75
Пшениця збір. червона	29.75—30.00
Пшениця одн. біла	30·25—30.50
Пшениця зб. біла	29.50—29·75
Жито штандарт I.	24.75—25·00
Жито шт. II.	24·50—24·75
Ячмінь бров.	26.00—28.00
Ячмінь на кливо	23.50—23.75
Ячмінь паст.	22.50—22.75
Ячмінь одн.	25.00—25.25
Овес шт. I. незадош.	23.00—23·25
Овес шт. I. А легко зад.	22.50—22.75
Овес шт. II. незадош.	22.50—22·75
Овес шт. II. А легко зад.	21.75—22·75
Мука пшен. ст. гат. I вис.	46·75—47·25
„ „ гат. I А	45·75—46·25
„ „ гат. I Б	44.75—45.25
„ „ гат. I Ц	43.75—44·25
„ „ гат. I Д	42·75—43·25
„ „ гат. II А	41·25—41·75
„ „ гат. II Б	40.75—41·25
„ „ гат. II Ц	40.00—40,50
„ „ гат. II Д	38.75—39·25
„ „ гат. II Е	36.75—37·25
„ „ гат. II Ф	35·25—35·75
„ „ гат. II Г	33.25—33.75
Мука пшенич. разова до 95%	39.00—39.50
Мука пшен. жит. вис. 0—30%	39·00—39.50
Мука житна гат. I. 0—50%	36·50—37.00
Мука житна гат. I. 0—65%	34.75—35.25
Мука житна разова 0·95%	30.75—31.00
Висівки житні	13·50—13·75

Інші курси незмінені.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 31. ц. м.

Ціни за 100 кг. дивизом, льоко вагон-станція заладовання:

льоко ст. заладов:

Пшен. збірна 750 гр/л 5%	28.75—29.75
Жито збір. 619 гр/л. 3%	23·40—24·40
Ячмінь пошн. 621 гр/л. 4%	21·75—22·75
Овес легко задош. 444	20.25—20.75
Овес не задош. 456	21·00—21·25
Гречка 10%	32.00—33.00
Кукурудза жовта	20.00—20·25
Кукурудза червона	21·50—21.75
Конош. сім'я	39.00—40·00
Соняшникове сім'я	37.00—38.00
Насіння льону	52.00—53.00
Вика сіра	17·50—18·00
Вика темна	18.50—19·00
Конюшина чер. натур.	85.00— 90.00
Конюшина чер. без каніки	105.00—110.00
Конюш. ч. без каніки 96%	115·00—120·00

Ячмінь та овес далі подорожіли. Ціни пшениці та жита незмінені. Загальна тенденція легко знижкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 31 березня ц. р. кооперативам платить за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	9.95 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	3.00 „
1 кг. масла експ. платить з експ. опакув. включно дефінітивно	3·20 „
молоко від 11. 1. ц. р. . .	0.18—0·19 „
копа яєць	3.00 „

Тенденція на масло та яйця знижкова, на молоко вдержана.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 31. III. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більшевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді товсті	1.45 зол.
Курки молоді I. кл. товсті без напиху на ногах від 1.80 кг. вгору	1.10 „
Качки товщені I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.30 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

Подяка.

Прибиті до краю горем по ненадійній втраті нашого Найдорожчого Мужа і Батька бл. п. о. ТЕОДОРА ПОПЕЛЯ, почуваємося до милого обовязку зложити найщирішу подяку всім тим, які словом чи ділом помогли нам в тих найтяжчих для нас хвилинах життя.

У першій мірі зворушені ми виявами прихильности Його Екс. Преосв. Кир Івана. За щирі молитви і слова потіхи, дальше за відправу похоронних обрядів благаємо у Всевишнього для Преосв. Кир Івана стократної винагороди. За уділення останньої християнської потіхи складаємо подяку Всч. Отцям Дуткевичеві і Кладочному.

Складаємо глибоку подяку Преосв. Кир Никиті за видання перших доручень у справі похоронів і Впр. о. Мітратові д-рові Сліпому за відправу панахиди.

Не менш щиру подяку складаємо Впр. о. Прелатові Л. Куницькому, Пароховi Святоюрської катедри за виголошення проповіді в церкві і провід похоронів.

За участь у похоронах складаємо щиросердечне Спаси Біг всьому Всч. Духовенству, зокрема Отцям Капеланам Дзеровичеві, Лопатинському, Лицинякові, Лужницькому, Кишкевичеві, о. пароховi Ролева Дацишинові і ін. Не менш щиру подяку висловлюємо о. пароховi Преображенської церкви Д. Садовському за згоду на зложення тіла Покійного в церкві, дальше всій Рідні, Приятелям і Знайомим за участь в похоронах, висловлені нам зами співчуття, слова потіхи і помочі.

Нехай Всевишній Всім винагородить.

561 Родина.

ОПОВІСТКИ.

А. Шкрабалюк — Франція — має в Адміністрації 8 листів на свої оголошення, які вишлемо, коли дістанемо 20 франків.

ВЖЕ НАДІЙШЛИ ВЕСНЯНІ МАТЕРІЯЛИ на дамські сукні і костюми, та мужеські вбрання до єдиної української фірми **„МАНУФАКТУРА"** під управою О. Стефановича, Львів, пл. Капітульна ч. 3, побіч катедри.
355 13—100

Від нині — малювання мешкання — приємністю!
МЕШКАННЯ дезинфекує, малює — лакерує очищує основно по помалюванню
концесіонований малярський мистець
Ігнат Михайло Ляйхтер Львів, ул. Булгарська ч. 3. Тел. 242-99.
Ціни дійсно низькі. — Найдогідніші умовини — наймодніші взори. — Совісне і солідне виконання. Прошу подзвонити на ч. 242-99 і зажадати оферту!

На весняний сезон раглани й убрання з власних і доставлених матеріялів на основі найновіших взорів поручає на догідних умовинах
Кравецька робітня **Василь Хомин** Львів, Дем'янська 11, тел. 283-85 7-10

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ДОНЬКУ адвоката в Стрию просить подати до „Діла" якусь дорогу до знайомства „Д-р Прав". 1—1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ із правом заступства і з довшою практикою, здібний, солідний і рутинований шукає патрона. Зголошення враз з умовинами слати до Адміністрації „Діла" під „Здібний". 546 2—3

АПЛІКАНТ з 3-річною практикою шукає патрона на скромних умовах. Зголошення до Адм. „Діла" для „Аплікант". 548 2—2

РІЖНІ

НОВИНА ДЛЯ ПАНЬ. Віденське стриження з валочком 1 зол. Тривка ондуляція 5 зол. Сальон чесання пань Сикстуська 8, в подвірі. 557 1—2

РОБІТНЯ КОВДЕР, Костюшинського 4, солідно переробляє і виконує нові. Ціни найнижчі. 560 1-4

ДИКТИ І ФОРНІРИ найдешевше джерело закупу М. Гаммер і Син Львів, Зрудлана 8, тел. 271-14. 364 8—10

КРЕТОНИ англійські, на обиття, покровці, ВАНК, пл. Марійська 6. 531 2—10

ХРИСТІЯНСЬКА ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ „Крайовшевися", Львів, Боїмів 1, виконує: корсети, нагрудники, гігієнічні опаски, солідно дешево. Приймає направи і чищення 536 2—7

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна на ріжні ціни, знамениті, гарантовані, продає, міняє, купує ГАНАК, Пілсудського ч. 21. 1. п.

УКРАЇНСЬКА кравецька робітня Ів. Пирського виконує всякі одяги по найдешевших цінах. Шептицьких 5. 414 8-12

ЗА 1 ЗОЛ. переробляє капелюхи жіночі і мужеські. Коперника 26, подвіря. 549 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

які кожне видавництво мусить відновити з новим роком для почтового уряду можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:
Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza оправлена (130 карток) зол. 2.50
Książka rozsyłkowa на 480 урядів, оправлена зол. 2.50; на 960 урядів оправлена зол. 5.—

Рентґенольоґ
Д-р Людвика Ляндес-Ляйнерова
Львів, Лозінського 9 — тел. 255-50
вернулась. 1—3

Правдива приємн[ість]
це закуп всілякого білля му[жеського,] жіночого, дитячого і пост[ільного] безпосередньо у фабр[иці]
„ПАВ" ЛЬВІВ, СИКСТУ[СЬКА]
Бо величезний вибір, знаме[ниті] тунки, ввічлива обслуг[а]

ХТО
хоче купити найліпші косметич[ні і] гієнічні артикули по найдешевших [цінах] купує тільки у найосн[овнішій]
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕР
Львів СИКСТУСЬКА 7, Філія КОПЕРНИКА 1[...]
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ДУРНО гарний дарунок.

Перша Українська Швальн[я]
„ЕМКА"
Львів, Личаківська 14. І.
Готове мужеське білля з добірн[их] матеріялів у великому виборі. Замовлення з власних і дібраних робітні матеріялів виконується скоро і солідно. Конкуренційні ціни.

Іван Дропа
Інструктор Англійського крою
Автор підручника крою
МУЖЕСЬКИЙ КРАВЕЦЬ
Львів, Ринок 19. II. пов.
Виконує першорядні мужеські одяги на підставі найновіших фасонів по без[кон]куренційних цінах. 3[...]

ЕКО
добірні батерії
виробу одинокої української фабрики батерій ЕКО у Львові — вул. Городецька 58. — Тел. 219-26.

ПОРУЧАЄМО ВИДАННЯ
найвизначніших українських письменників, нагороджених літературними нагородами Т-ва Письменників і Журналістів ім. Івана Франка і Українського Католицького Союзу за 1936 р.
Наталена Королева: „Інакший Світ", е[к]зотичні оповідання — зол. 3.80. Книжка відзначена подвійною нагородою.
Наталена Королева: „Без Коріння", спомини в повістевій формі — зол. 2[...]
Наталена Королева: „Во дни они", єва[н]гельські нариси — зол. 1.20.
Наталена Королева: „1313", повість середновіччя — зол. 2.30.
Улас Самчук: „Куди тече та річка" (Е[...]лишь I) повість — 4.30 зол.
Улас Самчук: „Війна і революція" (…лишь II) повість — зол. 4.50.
Б. Антонич: „Книга Лева" поезії — з[ол.] 2.20.
Замовляти і гроші слати на адресу В. Дзвони, Львів, Японська 7.
Хто замовляє книжки просто в вид[ав]ництві, не платить порта.
558 1

ЦЕРКОВНІ ЦВІТ[И]
поручає на Свята
СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА
Стрий, вул. Шевченка 6.
Китиці до свічок є в трьох ціна[х]: менші 3 зол. пара, середні гарні 4 [зол.] пара і великі 5 зол. пара.
Китиці поставні на престіл, ме[нші] 14 зол. пара, середні (коло 70 цм висо[кі]) 20 зол. пара і великі 30 зол. пара.
Гірлянди — вужча 4 зол. за м[етр] і широка 5 зол. за метр.
Цвіти матеріяльні, тривалі, гар[ні,] естетично дібрані гарнітурі з цвітів [...]шаних або в одним тоні.

За редакцію відповідає Олександер Костир. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ШАФКОВІ КУФРИ

валізи, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по цінах найнижчих поручає

Робітня римарсько-галантерійна **Н. БАРЕР**

Львів, Сикстуська ч. 2, побіч ф-ми „Саламандра“

Театри.

Український Театр „Заграва“

КАЛУШ-ВАГІРЯ:
ДОЛИНА:
31. III. Тарас Шевченко.
1. IV. Муравлі.
БОЛЕХІВ:
2. IV. Тарас Шевченко.
3. IV. Муравлі.
4. IV. Земля (Стефаниківська акад.).

Великий Театр:

Середа 31. III. год. 7.30 веч. „Сальоме“ з Іриною Айхлерівною; попередить „Чорна жінка із сонетів“. Вистава закуплена; купони „Або“ незважні.

Четвер 1. IV. год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен“ з Іриною Айхлерівною.

Зол. 14.— ПАПІРОСНИЦІ з правд. срібла тільки **у ГРІНБЕРГА, Сикстуська ч. 4.**

КІНА.

АПОЛЬО: „Алляґія город“ з Марл. Дітріх і Чарл. Боєром.
АТЛЯНТИК: „Місячна соната“ з Ігн. Падеревським.
ВАНДА: „Родина Ротшильдів“, „Напад на Конго“.
ҐРАЖИНА: „Царевич“ і з Мартою Еґерт.
ЕВРОПА: „Три сестри Пенні“.
КАСИНО: „Камелієва жінка“ з Гретою Ґарбо.
КОПЕРНИК: „Шаржа легкої бриґади“ (Кримський орел).
МАРУСЕНЬКА: „Багате біднятко“ із Шерлею Темпель.
МЕТРО: „Княжна чардаша“ з Мартою Еґерт і „Чудо-діти“.
МІРАЖ: „Володар підводного царства“ з Льон Чанеєм.
МУЗА: „Сан Франціско“.
ПАЛЯС: „Ординат Міхоровський“ з Тамарою Вишневською.
ПАН: „Варвара Радзивилівна“ із Смосарською.
ПАКС: „Ядзя“ з Ядв. Смосарською.
РАЙ: „Буде краще“ із Шепком і Тоньом.
СВІТ: „Виправа на планету Монго“ та „Каїн і Мабель“.
СТИЛЕВЕ: „Сам на сам“ з Павлою Весел і ревія.
ТОН: „Чорний Граф“ із Патом і Патахоном і додатки.
УТІХА: „Малий король“ і ревія.
ХИМЕРА: „В сонішному світі“ з Ів. Кепуром.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Міцкевича 5.)
„Бостон“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 31. березня 1937.

Берлін (357) 14.15 Розр. музика, 17.00 Сучасна музика, 19.15 Гайднові твори, 20.50 Нові пісні молоді, 21.00 „Приманцівські несподіванки“ веселий вечір, 22.30 Танкова музика, **Білгород** (437) 18.00 Нар. пісні, 19.50, 20.00 Скрипка, 20.30, 21.00 Гумор, 21.30 Оп. мельодії, орх. спів, **Будапешт** (550) 17.30 Циг. музика, 18.55, 19.00 Сольо на флеті, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Іван Витязь“ оп. Качога, **Відень** (507) 15.15 Авд. для дітей, 18.35 Будучі: Мова звірів, 19.25, 20.00, 21.00, 22.00 „Студент-прошак“ оп. Міллєра, **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Сучасна музика, 20.45, 21.00 Симф. концерт, **Міляно** (369) 17.15 Форт. рецітаь, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.15 Форт. рецітаь І. Альбертеліа, **Мінхен** (405) 8.30, 9.00 Весела музика, 16.30 Концерт солістів, 18.00 Розр. музика, **Прага** (470) 16.40 Квартет Мендельсона е-моль, 22.30 Форт. твори Дворжака та Ферстера, **Радіо Парі** (1648) 13.00 Орх. концерт, 14.15 Вок. дуети, 17.30, 18.30, 19.30 Вок. Концерт, 17.45, 19.45 Форт. рецітаь, 21.00, 22.00, 23.00 Опера, **Рим** (421) 17.15 Камер. концерт, 19.45, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Сицилійська вечірня“ оп. Верді.

ПОЛЕКША ДЛЯ ТИХ, ЩО ТЕРПЛЯТЬ!

При ревматизмі, артретизмі, нервоболях, іскісі і т. п. успішно діяє натирання

„EMBETA - STAWOLIT“ Rej. Nr. 39

Mgr. W. Paździerskiego

Продажа в аптиках і аптичних складах.

Хем. фабр. „Pharmachemia“ — Бидгощ. 7—7

Четвер, 1. квітня 1937.

Берлін (357) 16.45 Данелеві пісні, І. Прайс сопр., форт., 19.45 Солісти, 20.00, 21.00 Веселий вечір, **Будапешт** (550) 19.40 форт. рецітаь, 22.20 Орх. концерт, **Відень** (507) 12.00 Розр. концерт, 15.15 Для дітей, 17.20 Спів, рецітаь, 17.40 Форт. рецітаь, 20.20, 21.00 Весела 1-квітнева авд., 21.30, 22.20 Великий концерт бажань, **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 „Дзеркало кохання“ чотири вальси на хор і дуті інстр., 20.10, 21.00 Веселий вечір, **Кошиці** (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, 19.50, 20.00 Орх. концерт, **Міляно** (369) 17.15 Сопран, баритон, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Аморе дей тре ре“ оп. Монтемеція, **Мінхен** (405) 12.00 Орх. концерт, 16.30 Форт. рецітаь, 19.15 Симфонія ц-моль Брамса, **Прага** (470) 17.15 Соната ц-дур Баха, 18.00 Лотиські пісні, 18.20 Орх. концерт, 19.25 Концерт хору норвеських студентів, 21.00 Концерт фільг. орх., **Радіо Парі** (1648) 13.15, 14.00 Розр. музика, 14.15 Вок. дуети, 15.30, 17.30, 21.00 Вок. концерт, 18.00, 19.00 „Горацій“ траг. Корнеля, 21.45, 22.00 Камеральна музика, 22.45 Фестіваль Месаджера, **Рим** (421) 17.15 Танкова музика, 20.40 Розривна музика, 21.00 Комедія Б. Шова, 21.40, 22.00 Розр. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 31. березня 1937.

6.30 Раннішня авдиція, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Мала орхестра, 12.40 Полуд. денник, 12.50 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламова гутірка К. К. О., 15.17 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Форт. музика з гр. пл., 15.45 Технічна скринька, 15.55 З. Руад: Зпід високих Татр, гр. пл., 16.00 Програма на завтра, 16.05 Святочні авдиції для дітей, 16.30 Сучасна симф. музика, гр. пл., 17.00 Відчит, 17.15 Концерт солістів: спів, віол., форт. 17.50 Хаос і внутр. лад: Гутірка з приятелем, 18.00, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Колисанки, з гр. пл., 18.40 Загальна скринька, 18.50 Огляд хліборобських видань, 19.00 „Межимор'я“ фрагм. Ст. Жеромського, 19.20 Розривковий концерт, ревелєрси, Радів-Ясінська сопран, гр. пл., 20.35 Хвилина бюра студій, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 „Гармонія Шопена“ в опрац. Кадєн-Бандровського, форт., 21.45 Театр Уяви: „Дві Марії Стюарт“ (Ю. Словацького, Фр. Шіллєра), 20.25 Мала орх.: у перерві 22.55 Останні вістки, 23.00 Танк. музика з гр. пл.

Четвер, 1. квітня 1937.

6.30 Раннішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Про нову зміну календаря, 7.00 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днині, 7.30 Народня капеля, 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Муз. поранок для молоді середніх шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт сальон. орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Багатство в недоцінюваних напоях, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Розр. концерт з гр. пл., 16.00 Загальна скринька, 16.15 Культурне життя столиці, 16.20 Хвилина питань для старших дітей, 16.35 Колискові пісні й серенади в вик. Лосякевич-Моліцької, сопран, форт., 17.00 Фейл.: Геть з жінками, 17.15 Бетовен: Квінтет на форт., обой, клярнет, вальдгорн і фагот, 17.50 Про книжку Зінки: „Естонія“, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Світовий комунікат, 18.13 Спортові вістки, 18.20 Музика з гр. пл., 18.45 Програма на завтра, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Сицилійські цитрини“ Л. Пранделя, 19.30 Флячки при мікрофоні, 20.30 Косів, осередок нар. промислу, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Фр. Бжезінський: форт., скрипка, прелюдії, 21.50 Орх. концерт, 22.45 Танкова музика гр. пл.

Радіокутик.

ЧИ ЗНАЄТЕ, ЩО...

В Америці мешкає 44 тис. аматорських радіових надавців, в тому 344 жінки.

Перші радіові проби в Бельгії робилися в 1907 р. Безпосередньо перед війною надавали що суботи музичні авдиції.

В Бостоні має повстати перше муринське радіове т-во, яке надаватиме програму призначену для муринського населення Сполучених Держав. Ініціяторами і провідниками муринської радіофонії будуть очевидно самі мурини.

У Сполучених Державах проектують будову 13 станцій силою 500 клвт. Досі існує тільки одна така станція в Цинциннаті.

Англійська радіофонія має студії в 15 містах Англії.

В Німеччині появилося кілька типів надільових приймачів, серед яких є і супергетеродини на всі хвилі разом з апаратурою для грамофонових кружків. Ціни цих приймачів ваганться від 170 до до 283 марок.

Один французький інженір сконструував детекторовий приймач у вічному пері.

ЧУЖОЗЕМНІ СОЛІСТИ.

Польське Радіо запросило на 2. квітня двох бельгійських артистів: скрипачку Бюю-Ролен і піяністку Франсін де Ґаґен. У програмі сонати на скрипку і фортепіян Баха і Моцарта. Початок концерту в год. 17.15.

Ціла столична преса звернула увагу на фортепіяновий речитал американської піяністки Анджеліки Моралес, яка недавно виступила в Варшаві. Підкреслювали прекрасну техніку гри, цікавий підхід до композиції і глибоку музичну культуру піяністки. Також радіослухачі матимуть можливість заавайомитись є грою американської артистки. Радіовий концерт Анджеліки Моралес відбудеться 8. квітня год. 16.30.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 30 березня н. р. кооперативи платив за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	3·15 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з боче. опакуван.	3.20 „
1 кг. масла експ. платить з експ. опакув. включно дефінітивно	3·20 „
молоко від 11. І. н. р. . .	0.18—0·19 „
копа яєць	3.00 „

Тенденція на масло і молоко удержана, на яйця знижкова.

П Т И Ц Я.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 30. III. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахоявсарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясневі, повногруді товсті	1.45 зол.
Курки молоді І. кл. товсті без вашнику на ногах від 1.80 кг. вгору	1.10 „
Качки товщеві І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.30 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Кружок „Рідної Школи“ ім. Альбіни Яконович у Станиславові відкриває з днем 1. квітня н. р. безплатні **„Підготовчі лекції“** до вступного іспиту до І. кл. гімназії для хлопців і дівчат. Зголошення приймає Канцелярія Кружка Р. Ш. при вул. Голуховського 54. — Старшина Кружка „Рідної Школи“ ім. Альбіни Яконович у Станиславові. 539 2—2

М-р Ф. Васильків, Ліон, Франція. Оголошення коштуватиме 25 франків. Просимо належитість надіслати після чого оголошення помістимо. — **Адміністрація.**

КУПНО - ПРОДАЖА

БРЮХОВИЧІ, поверхова вілля, 14 кімнат, центр, овочеві дерева, 8.500, вклад 5.000, Боген — Вулецька 24, Тел. 235.88. 553 1—1

МАШИНИ до писання з письмом українсько-польським нові та вживані від зол. 200.— продає оказійно Ю. Ломага, Львів, Валова 11. 550 1—5

ПІДПРИЄМСТВА

В ДОРІ коло Яремча є до винайму в гарнім положенні, близько стації пансіон в цілості, евент. частинно, або сама кухня. Пансіон надається рівнож для Вп. П. Лікарів на санаторію. Рівнож пошукується фахівця-цукорника до отворення при пансіоні цукорні. Може бути спілка або винайм. Зголошення устно: Домініканська 11. II, пов. м. 10. від 8-11 рано. По 5. квітня 1937 р. письменні: Дора, „Маліна“. 505 3—3

Р І Ж Н І

КОВДРИ — овеча вовна, постіль. Виріб ВАНК, пл. Марійська 6. 508 2-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, пиркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 40-100

ОГОЛОШЕННЯ.

Шукаєте праці? —

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7, Філія КОПЕРНИКА 15а

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла“ дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

Перша Українська Швальня

„ЕМКА“ 1—25

Львів, Личаківська 14. І. п.

Готове мужеське біля з добірних матеріялів у великому виборі. Замовлення з власних і дібраних у робітні матеріялів виконується скоро і солідно. Конкуренційні ціни.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. [illegible]

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.